

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 50, upravnništva št. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Bencinska afera.

Belgrad, 3. avg. (Izv.) Po štirinajstidnevem neprosto voljnem počitku je danes anketni odbor nadaljeval preiskavo in razpravo o tako zvani bencinski aferi. Bivši minister za socialno politiko dr. Šefkija Behmen je odredil posebno komisijo, ki naj vso zadevo natančno preišče. Ta komisija je šele koncem l. 1924. podala poročilo, ko Behmen že davno ni bil več minister. Komisija se opravičuje s tem, da je bil njen posel zelo težaven in zadeva zelo obsežna. Ta komisija je bila na stališču, da je država obvezana pogodbo z Rajkovičem glede bencina izpolniti, da pa so država in njeni organi šli za tem, da bi se pogodba z Rajkovičem razveljavila. Po drugi strani pa

je tudi Rajkovič računal prevelike vsote, kar naj se odbije. Če bi se bila država držala pogodbe, bi bila plačala le nekaj čez 14 milijonov dinarjev. Tako pa je po mnenju te komisije dolžna plačati še čez 10 milijonov odškodnine, tako da bi znašal skupen dolg 24 milijonov dinarjev. Omenjena komisija pravi, da so za to škodo državi odgovorni vsi tisti njeni organi, ki so od vsega začetka imeli s to pogodbo opraviti. Komisija predlaga, da naj minister to zadevo predloži ministrskemu svetu. Ali je poročilo te komisije objektivno ali ne, bo pokazala nadaljnja razprava v anketnem odboru, ki bo jutri nadaljeval z razpravo.

† Marko Gjuričič.

Karlove Vari, 3. avg. (Izv.) Danes ponoči je na vnetju obisti umrl minister za pravosodje Marko Gjuričič.

Belgrad, 3. avg. (Izv.) Predsednik vlade je prejel danes dopoldne iz Karlovih Vari uradno obvestilo, da je tekom noči preminul pravosodni minister Marko Gjuričič, ki je že dolgo časa bolehal na obistih. Pred dvema dnevoma je nastopila kriza. Bolezen je hitro napredovala in vsi napor zdravnikov so ostali brezuspešni.

Gjuričič spada med najuglednejše radikale ter Pašičeve prijatelje in pristaše. Rodil se je l. 1861. v Valjevu, kjer je dokončal gimnazijo, nakar je odšel kot ruski študent v Petrograd študirati tehniko. Po vrnitvi v Belgrad se je vpisal na belgrajsko univerzo na pravno fakulteto in jo dovršil. Po končanih študijah se je posvetil advokaturi, katero je izvrševal v rojstnem mestu Valjevu. Po zmagi radikalne stranke, katere pristaš je bil od mladih nog, je stopil v državno službo, v kateri je dosegel mesto predsednika kasacijskega sodišča v Belgradu. L. 1912. je bil izvoljen za poslanca. V Milovanovičevem kabinetu je postal minister za pravosodje. Ta resor je imel do l. 1913. Ob pričetku svetovne vojne je zopet

postal pravosodni minister. To mesto je obdržal skozi vso vojno. Bil je skoraj v vseh kabinetih do svoje smrti. Vmes je bil nekaj časa minister za socialno politiko in za enačenje zakonov.

Lansko leto je zelo nevarno obolel. Vendar se je precej pozdravil. Po značaju je bil zelo miren. V krogu nasprotnih strank je imel precej prijateljev. Nikdar ni napadal. V svojem obnašanju je bil do skrajnosti korekten, radi česar je užival v skupščini velik ugled.

Ministrski predsednik Uzunović je o njem častnikarjem izjavil sledeče: »To je za vlado zelo težek udarec. Gjuričič je bil odličen član kabineta, eminenten zastopnik pravosodja in veteran našega pravosodja. Bil je človek mirne in dobre narave. Ob svojem odhodu v Karlove Vari in še pozneje je računil s skorajšnjim ozdravljenjem in vrnitvijo v Belgrad, da bi nadaljeval važno delo za izenačenje zakonodajstev. Njegova smrt je hud udarec za skupščino, pravosodje in stranko, ki ji je od svojih prvih dni iskreno služil.«

Pokojnikovo truplo se bo prepeljalo v Belgrad. Po sklepu vlade ga bodo pokopali na državne stroške.

Radičev fiasko na Vinici.

Zagreb, 3. avgusta. (Izv.) Vaš dopisnik se je danes razgovarjal z nekaterimi kmeti iz Vinice, kjer je Radič v nedeljo priredil svoj shod. Kmetje so Vašemu dopisniku izjavljali, da so hrvatski kmetje z Radičevim govorom nezadovoljni. Pričakovali so, da bo Radič govoril o tem, kako se bo naša vlada, v kateri sedijo Radičevci, zavzela za pomoč od poplave in toče oškodovanim. Namesto tega je

govoril kakor klepetava ženska. Naši hrvatski kmetje v Vinici spoštujejo svojo katoliško vero in svoje vzorne duhovnike. Zato obžalujejo, da se iz katoliške cerkve norčuje njen lastni sin. S takimi govori bo Radič dosegel samo to, da ga bodo kmetje zapustili in se pridružili HPS, ki ni samo hrvatska, nego tudi katoliška stranka.

Velika železniška nesreča.

Belgrad, 3. avg. (Izv.) Na postaji Voganj pri Rumi se je zgodila zjutraj ob 2 po polnoči velika železniška nesreča. Brzovlak, ki vozi iz Belgrada preko Zagreba in Maribora na Dunaj, je na tej postaji trčil v tovorni vlak. Vsled strašnega sunka se je lokomotiva brzovlaka popolnoma razbila. Poškodovanih je tudi več vagonov. Kurjač na lokomotivi brzovlaka je postal žrtev nesreče. Bil je na mestu mrtev. Zelo težko je poškodovano tudi spremljevalno osobje tovornega vlaka. Med potniki je nastala panika, vendar pa od potnikov ni bil nihče težje poškodovan. Dobili so le lahke rane. Ma-

terialna škoda je ogromna in jo cenijo na pet milijonov dinarjev. Pri brzovlaku je lokomotiva popolnoma uničena. Poštni voz brzovlaka in več vagonov tovornega vlaka je zelo poškodovanih. Promet je na tej progii ustavljen in se vrši le s prestopanjem na ta način, da morajo potniki pred postajo Voganj izstopiti ter iti precej daleč peš na drugi vlak. Kako je prišlo do nesreče, še ni jasno. Tovorni vlak je bil izvanredno dolg in ni mogel zapeljati vseh vozov na stranski tir. Iz prometnega ministristva je odpotoval na kraj nesreče državni podtajnik dr. Košutič.

DR. A. KOROSEK V BELGRADU.

Belgrad, 3. avgusta. (Izv.) V Belgrad je danes prispel dr. Anton Korošek. Tekom dneva je imel več sestankov z uglednimi voditelji opozicije.

INTERVENCIJA POSL. DR. KULOVCA ZA OBČINE NOVOMESKEGA OKRAJA.

Belgrad, 3. avgusta. (Izv.) Radi velike škode, ki jo je povzročila toča v občinah Šmihel, Stopiče, Straža, Vavtavas in drugih v okolici Novega mesta, je poslanec dr. Kulovec storil pri vseh merodajnih činiteljih korake, da bi se oškodovanemu prebivalstvu nakazala izdatna podpora, prevsem da bi se odpisali vsi davki, kar je ljubljanska delegacija na intervencijo posl. Kulovca storila.

ZAKON O POBIJANJU DRAGINJE.

Belgrad, 3. avgusta. (Izv.) Vlada pripravlja nov zakon o pobijanju druginje. Novo odredbo pa še skriva, da ne bi eventualno zapravila simpatij trgovcev in obrtnikov pri bližnjih občinskih volitvah v Srbiji.

HPS PRI POGREBU FRA KOTARAŠA.

Zagreb, 3. avgusta. (Izv.) Nocoj sta z brzovlakom odpotovala v Sinj predsednik HPS Stjepan Barić in tajnik HPS dr. Šimrak Janko, da sodelujejo pri pogrebu pokojnega fra Alija Kotaraša. Pričakuje se, da se bo pogreba udeležila ogromna masa njegovih zvestih prijateljev. Nad pokojnikovim grobom bo v imenu HPS govoril njen predsednik Stjepan Barić.

HPS NAPREDUJE.

Zagreb, 3. avgusta. (Izv.) Poslanca Zebot in tajnik HPS Vodanović sta imela v nedeljo shod v Suhem Dolcu pri Trogiru. V ponedeljek dopoldne sta imela shod v Visovcu. Shoda se je udeležilo veliko število zaupnikov iz skradinske občine. Popoldne se je vršil velik sestanek v Šibeniku. Vsi shodi so sijajno uspeli. Poslanec Zebot je bil povsod živahno aklamiran.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Delavstvo in kulturni boj v Mehiki.

ANGLEŠKI IN AMERIŠKI POSLANIK POSREDUJETA. — PRVI AVGUST ŽALNI DAN. — ODKRITA ZAROTA PROTI DRŽAVNEMU PREDSEDNIKU. — POSREDOVALNA AKCIJA MEHIKANSKIH ŠKOFOV.

Newyork, 3. avg. (Izv.) Vodja katoliške časnikarske agencije v severnoameriških Združenih državah Burke, je stavl voditelju ameriških delavskih organizacij vprašanje, kako stališče zavzema ameriško delavstvo napram proticerkveni akciji socialistične stranke in vlade v Mehiki. Green je nato pismeno odgovoril. V pismu pravi med drugim: »Jaz sem še enkrat pregledal vsa pisma in brzojavke, ki smo jih dobili od Mehikancev, in nisem našel niti enega spisa, ki bi se nanašal na verski ali cerkveni položaj v Mehiki. To je tudi naravno. Naš namen je, da skrbimo za zboljšanje gospodarskega položaja delavstva in da branimo delavske gospodarske koristi. V verskem vprašanju zastopamo stališče popolne verske svobode. Mi zahtevamo za vsakega delavca popolno svobodo v izvrševanju verskih dolžnosti in političnih pravic. In kakor hočemo to svobodo zasigurati svojim članom, tako želimo, da jo uživajo tudi v drugih državah.«

Podobno sta izjavila tudi oba podpredsednika »American Federation of Labor« Franc Duffi in Matheus Woll. Prvi je dejal: »Ze pol stoletja branimo načelo, da mora vsak biti v svoji veri popolnoma svoboden in nihče ne sme kakorkoli kratiiti te svobode. Zato nikako ne moremo odobravati postopanja predsednika Mehike Callesa in njegove politike, ki gre za uničenje katoliške cerkve v tej državi.« Woll je dejal: »Mi smo v prijateljskih zvezah s tovariši v Mehiki. Toda tega prijateljstva se nikakor ne sme tolmačiti kakor da bi mi hoteli braniti ali odobravati politiko mehiške vlade v verskih vprašanjih.«

London, 3. avgusta. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja, da je angleški poslanik osebno posredoval pri predsedniku Mehike, da pusti svobodno izvrševanje cerkvenih obredov v katedrali Christ Church, ki je zbirališče angleške kolonije. Ta cerkev je zasebna last vseh Angležev in je poslanik protestiral proti konfiskaciji, ki je protizakonita.

Mehiko, 3. avg. (Izv.) Ameriški generalni konzul je protestiral pri vladi radi razlstitve cerkve San Jose de Grazia, ki je ameriška last že od l. 1857. Cerkev je bila dosej v upravi mehiških duhovnikov.

London, 3. avg. (Izv.) Med angleškim poslanikom v Mehiki in mehiškansko vlado je prišlo do ponovnega nastopa, ker je vlada hotela izgnati tudi angleškega kaplana Pencocka. Kaplan je končno dobil dovoljenje, da sme

zasebno izvrševati službo božjo. Glede angleške katedrale v Mehiki je zunanji minister dal angleškemu poslaniku Owenu zagotovilo, da bo zadevo najvestneje proučil.

Mehiko, 3. avg. (Izv.) V mnogih mestih so se katoličani oblekli v žalne obleke in so razobesili žalne zastave. V Pachuci se je pri zadnji službi božji v strahoviti gnječi zadržalo 6 žensk in 6 otrok.

Rim, 3. avg. (Izv.) 1. avgust je bil v Vatikanu proglašen za žalni dan. Sv. oče je bral sv. mašo v zasebni kapeli in molil za mehiškanske katoličane. Vatikan presoja položaj popolnoma mirno, ker prevladuje prepričanje, da mehiškanska vlada ne bo mogla preko odločnega odpora mehiških katoličanov. Dalje je Vatikan sprožil poizkus za posredovanje severnoameriških Združenih držav.

Mehiko, 3. avg. (Izv.) Doslej je 26 oseb izgubilo življenje v nemirih, ki so nastali radi zapiranja katoliških cerkva. Zadnje nesreče so se prigodile v Tempico, kjer so se katoliki uprli eksekutorjem, ki so prišli zapirat tamošnjo katedralo.

Mehiko, 3. avgusta. (Izv.) Vlada je odkrila zaroto proti državnemu predsedniku. Doslej so retirali šest dam in dva gospoda. Vsi so državni uradniki. Med osumljenimi je tudi stenotipistinja predsedstva vlade Dolores Lemus.

Mehiko, 3. avgusta. (Izv.) Kot člane zarote proti državnemu predsedniku so aretirali ženo nekega fabrikanta, ki je sam pobegnil, sina senatorja Arranjo in še pet oseb. Vlada poročila trdijo, da so vsi zarotniki člani lige za obrambo prostosti katoliške cerkve.

Newyork, 3. avg. (Izv.) Iz Mehike izgnani katoliški nuncij Crespi je prispel v San Antonio (Texas). Izjavil je, da bo sveta stolica kljub preganjanju storila vse, kar je v njeni moči, da se prepreči revolucija.

Newyork, 3. avg. (Izv.) Mehikanski škofje razglašajo, da so nekateri latinsko-amerikanski diplomati ponudili svoje posredovanje med vlado in cerkvijo v Mehiki. Duhovščina je pripravljena na kompromis, da se izvede o tem vprašanju plebiscit in se dotlej ustavi vse sovražnosti. Škofje pravijo, da ni veliko upanja, da bi vlada sprejela ta posredovalni predlog. Nadškof Delio je vsled naporov v zadnjih dneh tako oslabel, da pričakujejo vsak čas njegovo smrt.

Saniranje francoskih financ.

Pariz, 3. avgusta. (Izv.) Finančni minister Poincare je v dnevurnem govoru obrazložil svoje nadaljnje finančne načrte v ministrskem svetu, ki mu je predsedoval predsednik republike Domergue. Predložil je načrt amortizacijske blagajne, ki naj bi se osnovala, kot neodvisen institut za izplačilo notranjih kratkoročnih posojil. S temi posojili naj bi se amortizacijski blagajni omogočila fakultativna izmenjava njenih papirjev v drug državni papir. Ta novi državni papir bi dobil kritje v industrializaciji tobačnega monopola. Ministri so Poincarrejeve načrte soglasno odobrili. Sklenili so, da se načrta o amortizacijski blagajni in industrializaciji tobačnega monopola čimprej predložita senatu in zbornici. Narodna skupščina in senat naj se čimprej skliče v Versailles. Na ta način naj bi statut o amortizacijski blagajni postal del ustave, tako da bi bila blagajna neodvisna od zbornice in senata.

Painleve je poročal o položaju v Maroku in v Siriji.

Pariz, 3. avg. (Izv.) »Echo« poroča, da je Poincare po večerajšnji seji finančnega odbora izjavil, da se mora ratifikacija washingtonskih in londonskih pogodb izvršiti še pred parlamentarnimi počitnicami. Drugače se bo v Ameriki razvila prevelika borba proti tem pogodbam. Francija je pričela tudi že s pogajanjimi za posojilo v Angliji in na Holandskem.

Pariz, 2. avg. (Izv.) Finančni odsek senata predebatiral vse predloge finančnega ministra. Kakor hitro bodo izglasovani finančni načrti, bo senat pričel razpravo o amortizacijski blagajni.

Pariz, 3. avg. (Izv.) Senat je sprejel z 250 proti 13 glasovom finančni načrt v nespremenjeni obliki.

Preganjanje slovenskega učiteljstva v Italiji.

Trst, 3. avg. (Izv.) Tržaški prefekt je odredil razpust učiteljske zveze. Predsedniku Germeku je bil izročen dekret na dom, vendar ta ni mogel verjeti v pravilnost tega odloka, v katerem je prepoved motivirana s tem, da je Učiteljska zveza ilegalna organizacija. Zato je bil Germek pozneje pozvan na prefekturo, kjer mu je bil izročen dekret osebno. Kakor znano, je bil že poprej prepovedan društveni koncert v Kanalu in društveni občni zbor.

Pariz, 3. avg. (Izv.) Kakor se doznava, misli Herriot podati ostavko na župansko mesto v Lyonu. Ta ostavka je v zvezi s pismom in komentarji, ki so nastali med socialisti, ko je Herriot stopil v novo francosko vlado.

COOK POPUSCA.

London, 3. avgusta. (Izv.) Voditelj rudarjev Cook je v svojem govoru poudaril, da je vodstvo rudarske zveze pripravljeno stopiti v pogajanja, če rudarji to žele, le vprašanje daljšega delovnega časa bi bilo treba izključiti.

ZOPET ZAROTA PROTI KEMAL PAŠI.

Angora, 3. avg. (Izv.) V dolgem procesu proti zarotnikom proti Kemal paši, je državni pravdnik zahteval izgon 12 obtožencev in prisilno delo za ostalih 29. Vsi obtoženci so bili člani opozicijske napredne stranke, ki jo državni pravdnik, ker je razpuščena, smatra za tajno organizacijo.

Podpirajte naše dijake.

Beseda slovenskih katoličanov.

Ze večkrat je moral slov. katol. tisk odbijati napade na moža, ki je vsemu slovenskemu ljudstvu v mejah Italije v ponos in v tolažbo. Zavračati je moral sumničnja in podtikovanja raznih ljudi, ki so zasledovali pri napadanju tega moža svoje postranske namene.

Odkar je bil pridružen del našega ljudstva kraljevini Italiji, se zaganjajo razne klike proti nadpastirju goriške škofije, nadškofu dr. Francišku Borgia Sedeju.

Izvestni krogi so zahtevali glavo tega slovenskega škofa skozi vsa leta. Črnili, sumničili so ga, podtikali so mu dejanja, ki jih nadškof ni nikoli zakrivil. Zato je imel tako priljubljen nadškof v starosti svojih dni težko življenje; veliko sitnosti in neprijetnosti je moral prestati od vseh strani. In skozi vse te dni je trpel goriški nadškof radi obrekovanja ljudi, ki niso vredni in poklicani, da bi sodili njegovo ljubeznipolno delovanje. Znani so in ne bi mogli dovoljno obsoditi njegovega delovanja proti cerkvenemu dostojanstveniku, ki je po svoji svetosti, pravičnosti in ljubezni do vere, cerkve in trpečega ljudstva vsakemu katoliku najlepši vzor. Zato je tudi naravno, da ga verniki in duhovščina njegove nadškofije brez razlike narodnosti iskreno ljubijo in visoko spoštujejo.

V zadnjem času so postale intrige proti goriškemu nadškofu še bolj zlobne. V javnosti se o škofu toliko ne piše več, zato se mu hoče na tihem in za kulisami izpodkopati ves ugled.

Sirijo se iz izvestnih krogov celo vesti, da bo nadškof dr. Sedej v kratkem odstavljen. Te govorce se širijo tudi po mestu in deželi, po gostilnah in kavarnah.

Smatramo za svojo dolžnost, da v imenu slovenske katoliške javnosti v tem vprašanju odločno zavzamemo svoje stališče.

Ce misli italijanska vlada resno na to, da bi onemogočila slovenskega škofa na sedežu goriške nadškofije, jo svarimo pred tem korakom. Vse slovansko katoliško ljudstvo bi bilo prepričano, da bi bil nadškof dr. Sedej odstavljen samo radi tega, ker je Slovenec. Ukrep vlade bi smatrali za najtežjo žalitev državljanov slovenske narodnosti v Italiji. Ali je v resnici v interesu italijanskega naroda, države in vlade, da ne bi smel biti na čelu škofije v kraljevini Italiji, katere veliko večino tvorijo Slovenci, nadpastir slovenske krvi? Vlada bi si s svojim ukrepom nakopala odij pred mednarodnim svetom, ker je tak ukrep nezdravljiv z državo, v kateri ima svoj sedež in središče cerkev, ki je mati milijonov in milijonov Slovanov, mati vseh narodov, velikih in majhnih.

Zato ne moremo verjeti, da bi vlada nastopila proti slovenskemu nadškofu, ki je bil vedno pravičen nasproti vernikom obeh narodnosti in ki po vsej pravici zasluži sloves svetega in pravičnega katoliškega nadškofa.

Posebno po vojni opazujemo pojav, da se vse narodne cerkve razkrajajo in razpadajo. Zato raste tudi vedno bolj upanje v največjih možeh naše dobe, ki stremijo in hrepenijo za zedinjenjem cerkva. V narodih se je začel uresničevati temeljni in največja želja Kristusov program: »Da bo kmalu en hlev in en pastir.« Zakaj stremijo v današnji težki dobi narodi z vedno večjo in neodjenljivo silo h katolicizmu? Njegova vesoljstvenost, njegov univerzalizem, njegova nadnarodnost in pravilno pojmovana mednarodnost so sile, katere zdravijo moderno, težko bolno družbo. Na srcu vesoljstvene katoliške cerkve se greje skozi tisočletja slovenski narod, iz nje in v njej živijo tudi primorski Slovani.

V svoji cerkvi in njenem predstavitelju, sv. očetu, smo zrlj Slovenci vedno zaščitnika šibkejših in branitelja zdrave morale v sožitju med narodi. Zato tudi danes ne moremo dvomiti, da bo predstavitelj vesoljstvene cerkve stal ob strani slovanskih katoličanov v Italiji in branil nadpastirja njihove krvi pred vsako morebitno krivico, ki bi mu grozila. Nevarno igro igrajo, ki silijo v teh časih cerkev h koraku, ki bi njenim sovražnikom dobro došel.

Vemo, kako težko breme nosi posebno zadnja leta nadškof dr. Francišek Sedej. Služimo tudi, da bi bil srečen in zadovoljen, če bi mu božja previdnost odvzela težko in odgovornostno polno breme nadškofijske oblasti v posebno težkih razmerah naših dni. Zavest, da brani neprecenljive vrednote vere, cerkve in zdrave morale, mu je do danes narekovala, da je vztrajal na svojem trpljenju polnem mestu. Ista zavest mu bo tudi v bodočnosti zapovedala, da vztraja na mestu, na katero ga je pozvala božja previdnost vse dotlej, dokler ne bo dokončal teka svojega življenja in kot dober nadpastir zaklical k Vsemogočnemu in Pravičnemu: »Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace. (Zdaj odpusti, Gospod, svojega služabnika po svoji besedi v miru).« Lukež 2. 29.

SDS-arski komite za obrtnike razkrinkan.

Neki celjski volivni komite je, kot smo že včeraj kratko registrirali, razposlal okrožnico za volitve v trgovsko in obrtno zbornico in hoče postaviti slovensko obrtništvo pred gotovo dejstvo: zveza obrtnih društev za Slovenijo v Celju, zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani in Mariboru in gostilničarske zadruge so sklenile nastopiti z enotno stanovsko listo!

Mi smo že včeraj izrazili svoj dvom nad to drzno trditvijo, danes smo že dobili dokaz, da je bil naš dvom popolnoma utemeljen. Poskus strankarske izrabe goriških firm je imel že ta uspeh, da so cele stroke obrtnikov izjavile, da bodo iz protesta proti klikarski vladi v obrtnih zadrugah volile proti vsakemu kandidatu, ki bi ga jim hotela usiliti gornja firma. Obrtniki z ogorčenostjo protestirajo, da se »komite« upa šariti celo s stanovskim nastopom! Kaj mislite, da obrtniki ne vedo, da je vodstvo teh organizacij pri vsakih volitvah agitiralo med člani, naj volijo samo Zerjavove kandidate? Saj se bo še dobil kje v arhivu »Obrtni vestnik«, ki je seveda kot »stanovsko« glasilo služil za agitacijo za SDS-arje. Ali ne, g. Franchetti, bivši kandidat SDS?

In kaj mislite, da je med obrtniki že pozabljen SDS-arski poskus centralizacije zadrug v eni roki, da se tako izrine vsak vpliv včlanjenih podeželskih obrtnih zadrug in bi bila SDS na konju? Ne bo šlo! Kupi protestov leže še danes pri vodstvu in če se nočete nanje spomniti, leže tudi pri trgovski in obrtni zbornici! In v teh protestih so obrtniki odločno povedali, da jim je najljubše, če je SDS kolikor mogoče daleč od njih! In ti protesti govore tudi za sedanje volitve, da nočejo obrtniki nikakega SDS-arskega klikarstva!

In tudi to govore: Obrtni stan je prevažen stan, da bi služil politiki, ki hoče iz njega napraviti — cekin! In še to govore: SDS in stanovske organizacije so tako daleč narazen kot luč od teme, ali pa laž od resnice! Šarjenje z stanovstvom je bilo razkrinkano, ko je zagledala prva vabljava okrožnica beli dan!

ŠKODA PO POPLAVAH.

Sisel, 3. avgusta. (Izv.) Poplava je v Sisku napravila velikansko škodo. Voda je stala dva metra visoko. Na poljih je uničila koruzo, s travnikov je odnesla pokošeno travo. Poplavljeni svet je za več let uničen in ga ne bo mogoče obdelovati. Prebivalstvo je v veliki stiski. Ze sedaj, ko bi pravzaprav moralo začeti živeti od letošnje zetje, mora ves živež kupovati.

IZPREMEMBA POLJSKE USTAVE.

Varšava, 3. avg. (Izv.) Sejm je končnoveljavno sprejel vse izpremembe ustave in pooblastila za vlado in za predsednika kakor jih je zahteval ministrski predsednik. S tem je sejm zavrgel vse izpremembevalne predloge, ki so bili sprejeti v senatu. Predlog za takojšnjo razpustitev sejma, ki so ga stavili socialisti, je velika večina odklonila. Sejmski maršal je izjavil predsednikom klubov, da bo sejm sklical od 20. do 30. septembra in da bo trajalo zasedanje najmanj 5 mesecev. Prihodnje volitve bi se potemtakem vršile šele v jeseni 1927.

PRAVICE NARODNIH MANJSIN NA POLJSKEM.

Varšava, 3. avgusta. (Izv.) Prosvetni minister Suikovski je izjavil časnikarjem, da želi ustanoviti ukrajinsko vseučilišče. Ni govora o tem, da bi imel kdo v vladi namen zatirati narodne manjšine.

SOVJETI PROTESTIRAJO V PARIZU.

Pariz, 3. avg. (Izv.) Sovjetska vlada je v Parizu protestirala proti koncentraciji poljskih čet na ruski in litvanski meji. Dalje je sovjetska vlada poročala v Quai d'Orsay o sovražnem stališču Poljske proti Litvanski. Rusi zatrjujejo, da to politiko podpira Anglija. Francoska vlada je zahtevala poročilo svojega poslanika v Varšavi.

PO NAPADU NA PRIMO DE RIVERA.

Pariz, 3. avg. (Izv.) Radi atentata na Primo de Rivera je španska policija najstrožje zastražila meje, češ da bo francoska vlada prihodnje dni izgnala več sumljivih tipov, ki se bodo skušali ukrasti v Španijo. Tudi senatorja Berrasa, ki se trenutno nahaja pri svojih sorodnikih v Kataloniji, so najstrožje zastražili, ker sumijo, da je v zvezi s separatističnim gibanjem.

PAPEŽ NE BO SPREJEMAL PROTESTANTOV.

Rim, 3. avg. (Izv.) V Vatikanu so sklenili, da papež odslej ne bo več sprejel nobenega protestanta več v avdienco in tudi ne bo dovolil, da bi protestanti prisostvovali skupnim sprejemom, ker so se zadnji čas dogodili incidenti. (Kakor znano, sta prosvetni in finančni minister sedanje mehikanske vlade protestantska duhovnika.)

POTRES NA JAPONSKEM.

Tokio, 3. avg. (Izv.) Ob pol sedmih zjutraj je bil nenavadno močan potres v bližini mesta. Ljudstvo je prestrašeno zapustilo hiše in bežalo na prosto. Novi železniški most v bližini mesta se je porušil. V Yokohami se je pogreznila zemlja. Telefonske zveze so na mnogih krajih pretrgane

Zgled iz Mehike.

Na praznik verig sv. Petra, ko se katoliška cerkev spominja kako je Herod Agripa vrgel v ječo sv. Petra in kako ga je Gospod na vztrajno molitev in prošnjo prve krščanske občine rešil verig, je sv. oče odredil molitev za ponižane in teptane katoliške brate v Mehiki.

Menda od rimskih preganjanj kristjanov ni še nobena kulturna država vprizorila tako škandalozno divjskega uničevanja in preganjanja katoliške cerkve, kakor sedaj Mehika.

Calles, sedanji mehikanski predsednik, po rojstvu Zid, nekaj časa ljudskoškolski učitelj, kasneje protestantski pridigar, general in končno socialistični prevratnež, si je ubil v glavo, da mora iztrebiti katoliško cerkev iz Mehike in jo izrjaviti s korenino.

Mehikanska ustava je že sicer a priori cerkvi sovražna in tako formulirana, da lahko služi za sredstvo najhujšemu preganjanju. Sedanjemu predsedniku pa to še ni dovolj. Izdal je k ustavi izvršilne navedbe, ki daleč prekoračijo duha in besedilo ustave. Po teh navedbah, ki so stopile 1. avgusta v veljavo, smejo službo božjo opravljati samo duhovni domačini, pa še ti le, če so dobili posebno dovoljenje od države. Izvrševanje vsakršnega verskega kulta je izven cerkve najstrožje prepovedano (procesije itd.). Država je konfiscirala vse cerkveno premoženje. Duhovnike so izgnali, usmiljene sestre in redovnice pa pozaprlj in jih mučili. V šolah so prepovedali krščanski nauk, zasebne redovne šole so zaprli. Duhovniki sploh ne smejo poučevati niti v šoli, niti izven nje. Vse križe in znamenja vere, vse spomenike katoliških mož, vse slike in umetnine, ki spominjajo na katoliško življenje, je vlada ukazala odstraniti.

Katoliški cerkveni knezi so pozvali narod, naj se z vsemi zakonitimi sredstvi upre proti odredbam. Vlada je odgovorila s takojšnjo konfiskacijo premoženja, poslala nad duhovnike policijo in vojaštvo ter nahujškala mase socialističnega delavstva. Zato je cerkev odgovorila s skrajnim sredstvom: 1. avgusta so vsi duhovniki v celji državi prenehali darovati sv. mašo in deliti sv. zakramente. Na stotisoče ljudstva je še zadnji teden drvelo v cerkve, da morda zadnjikrat v življenju prisostvuje sv. daritvi, da se spove in prejme sv. obhajilo. Matere in očetje so peljali vse svoje otroke h krstu in sv. birmi.

1. avgusta se je začel srdit in trdovraten boj. Na eni strani svetna oblast z močjo, bajoneti in puškami, na drugi strani poziv na vesoljno cerkev, da moli k Bogu za pomoč, ko so človeške moči oslabele in premalo izdatne.

Padale so že prve žrtve. Kri je že tekla, kri svečnikov in vernih katoličanov, ki so jih postrelili ali pomorili. Mehiko je sredi državljanske vojne.

In ta vojna je nastala v Mehiki, ki ima 95 odstotkov državljanov katolikov, kjer je cerkvena organizacija naravnost vzorna, saj imamo v Mehiki 7 nadškofij in 22 škofij in 10 tisoč najkrasnejših cerkva! Boj je zdviljal v državi, za katero so misijonarji storili brezmejno dobrega v kulturi in gospodarstvu.

Narod je globoko veren in pobožen, pa se je pustil ukleniti 5 odstotkom socialističnih pomagačev sedanje vlade. Politična razcepjenost je tako velika, da se katoliki niso znašli niti toliko, da bi pri zadnjih volitvah vrgli socialistično-jakobinsko večino. Pobožnim katoličanom manjka politična organizacija, zmišljo klasičen vzgled, da v današnji dobi katolik s klasičnim vzgled, da v današnji dobi katolik ni izpolnil svoje dolžnosti, če ni branil pravic svoje cerkve tudi v javnosti in da greši, če ruši enotnost političnih strank s katoliškim programom. Najgloblja pobožnost, vsa bogastva samostanov, vzorne bolnice, vse našete redovne hiše niso mogle rešiti dežele pred roparskim pohodom maloštevilnih pokončevalcev. Slovenski katoliki! Primerjajmo kulturni boj v povečini protestantovski Nemčiji, kjer je imel opraviti nasprotnik s strumno katoliško politično organizacijo, v Franciji — katoliški Franciji in katoliški Mehiki, Primerjajmo in učimo se!

Se o nečem nam je Mehika poučno-svarilen vzgled. 15 milijonov Mehikancev v državi, ki je tolika kot Nemčija, Francija in Italija skupaj, je imelo en sam katoliški dnevnike! Ni rekel zastoj sv. oče: »Vanejšje kot cerkvene zgradbe, kot zvonovi, kot svetleče je v gotovih razmerah krščansko časopisje.« Ali niso pri nas že te razmere? Ali stori vsak svojo dolžnost?

Kri mehikanskih spoznavalcev in mučnikov, bo gotovo kot še vedno in povsod rodila seme, iz katerega bo vzkliklo novo cerkveno življenje. Vendar čujmo in storimo svojo dolžnost, da nam bo prihranjeno podobno trpljenje in tolika izkušnja!

V Šmihelu pri Novem mestu bo v nedeljo dne 8. avgusta

orlovski dan novomeškega okrožja!

Beležke

△ Dr. Zerjavova interpelacija. Dr. Zerjav se je spomnil in vložil interpelacijo radi šolskih zvezkov in poudaril pravilno stališče, naj otrok kupuje šolske zvezke, kjerkoli hoče. Mi si dovoljujemo storiti na dr. Zerjava vprašanje: Ali ni to interpelacijo narekovala ne skrb za trgovce, ampak skrb za — volitve v trgovsko zbornico?

△ Dr. Zerjav in separatisti. V svoji interpelaciji radi šolskih zvezkov pravi Zerjav: »Ta predpis je škodljiv in nezakonit. Za novo odredbo ni nobene stvarne potrebe. Domača obrt proizvađa dovolj zvezkov in sličnih potreščin. Proizvodi te štamparije so mnogo dražji in upravičeno vidim v tem postopku prikrito uvedbo novega davka. Trgovci so se založili z dosedaj pripoznanimi proizvodi in je razumljivo, da jim preti sedaj škoda in so razburjeni.« Potem govori, da se ne sme ubiti ves zaslužek v provinci, o brezpotrebni industrijski centralizaciji itd. Vmes pa pribije: »To zlorablja separatistični elementi...« Zopet — ves Zerjav!

△ Povejte tudi »Jutru«. Mi smo ugotovili, da je uradniški zakon v bistvu delo SDS in da je bil referent SDS-ar Reisner. »Jutru« je za to trditve lopnilo po nas. Zdaj pa se je oglašil v »Jutru« eden, ki se že 30 let junaško drži SDS in pravi, da piše nekemu za klobuk ter piše v istem »Jutru«: »Uradniški zakon je v glavnem delo g. Reisnerja...« To je vendar to, kar mi ves čas trdimo, da je namreč ta reakcionarni zakon produkt SDS!

Kmeti dnevi v Mariboru.

13., 14. in 15. avgusta 1926.

SPORED:

13. avgust:

DAN NAŠEGA IZOBRAZENSTVA.

(Dopolne ob 10.)

Za duhovnike: Svojtvenost kmetkega verstva (prof. I. Bogovič). — Dušno pastirstvo na kmeti grudi (župnik F. Gomilšek). — Duhovnik in kmetiška mladina (tajnik V. Zor). — Kraj: Semeniška obednica.

Za učitelje: Psihologija kmetkega otroka (prof. Fr. Fink). — Reforma osnovne šole na stanovskem temelju (dr. J. Jeraj). — Učitelj in ljudstvo (Fort. Lužar). — Kraj: Društvena soba, Korška cesta 1.

Za dijake: Kmetiška gruda (dr. G. Rožman). — Delo dijaka med ljudstvom (dr. J. Basaj). — Delo katoliškega dijaka za cerkveno zedinjenje (J. Sedivy). — Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Popoldne ob 15.

Skupno za duhovnike, učitelje in dijake: Problem narodne kulture in naša inteligenca (prof. dr. J. Puntar). — Dobri in slabi vplivi na kmeti vas (prof. I. Prijatelj). — Kmet v slovenski in slovanski literaturi (dr. Fr. Sušnik). — Kmetiška misel pri Slovanih (J. Šedivy). — Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Zvečer:

Ob pol 9 zvečer družabni sestanek v bančni dvorani, Aleksandrova cesta 6.

14. avgust.

DAN KMETSKIH FANTOV IN MOZ.

Dopolne ob 8.

Temeljni kmeti stanovske kulture (tajnik M. Kranjc). — Kmetiški dom in kmetiška družina (poslanec J. Brodar). — Kmet, steber občine, naroda in države (župan dr. J. Leskovar). — Kmetiška prosveta (dr. K. Capuder). — Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Popoldne ob 2:

Vrline kmetkega gospodarja in voditelja (poslanec I. Vesenjajk). — Kmetiški porli in kmetiška obrt (poslanec Fr. Zebot). — Gospodarsko stanje jugoslovanskega kmeta (dr. A. Veble). — Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Zvečer.

Ob 6 zvečer pridiga (prof. P. Zivortnik) in spoved v frančiškanski cerkvi. — Ob pol 9 predstava Finžgarjeve igre »Veriga« v Narodnem gledališču.

15. avgust.

DAN KMETKEGA LJUDSTVA.

Dopolne:

Ob 6 zjutraj pridiga (msgr. prof. I. Vreže), služba božja s skupnim sv. obhajilom v frančiškanski cerkvi. — Ob pol 9 slovenska služba božja v semeniškem vrtu s pridigo. Po službi božji slavnostno zborovanje istotam: Kmet — steber Cerkve in države (dr. A. Korošec). — Zemlja, vir narodnega blagostanja (M. Napotnik). — Po zborovanju sprevod iz semeniškega vrta na Slomškov grob. Tam govori: Slomšek in slovenski kmetiški dom (dr. M. Slavič).

Popoldne.

Ob 2 popoldne slovesne večernice v frančiškanski cerkvi. — Ob pol 3 javen telovadni nastop orlovske ekspozičure na sportnem prostoru.

Na Kmetiških dnevih sodeluje godba Katoliške mladine (50 mož). — Pojdimo na kmeti dneve!

Pripravljalni odbor za Kmeti dneve.

22. avgust Ti bo prinesel srečo, če kupiš srečko Društvenega doma v Trbovljah!

Pridobivaite novih naročnikov!

Kaj se godi doma

Miklošičeva slavnost v Ljutomeru.

Za odkritje Miklošičevega spomenika, ki se prej radi nemške večine v občinskem svetu ni mogel postaviti, vlada splošno zanimanje. Program se je razširil v toliko, da bo 8. avgusta ob pol 11. slovesna služba božja, pri kateri se bo proizvajala »Miklošičeva« (brata učenjaka) maša pod vodstvom učitelja-kapelnika Fr. Zacherla, pri kateri bodo oddajali strelci iz Veržeja vojaške »salve«. Po dosedanjih prijavah bo zastopal ljubljansko univerzo g. profesor dr. Hinterlechner, slavistiko profesorja ljublj. univerze dr. Nahtigal in dr. Prijatelj. Naznanili so svoj prihod dalje profesorji ljublj. univerze, ki so ožji Miklošičevi rojaki, dr. Kelemina, prof. germanistike (doma od Sv. Miklavža pri Ljutomeru), dr. Ozvald, prof. pedagogike (doma iz Središča), dr. Slavič, prof. orientalistike (doma od Sv. Križa pri Ljutomeru), dr. Veber, prof. filozofije (doma iz Gor. Radgone), Martin Spindler, hon. prof. finančne vede (doma od Male Nedelje pri Ljutomeru). Dalje so priglasi dr. Janko Babnik, preds. dež. sodišča v Ljubljani (doma iz Ljutomera), svetnik ljublj. dež. sodišča dr. Fran Mohorič, priv. docent jur. fakultete v Zagrebu (doma iz Ljutomera), prosvetni šef dr. Lončar za Slov. Matico, za ljublj. magistrat pisatelj Fran Govekar, za mariborsko mesto župan dr. Leskovar, za jugoslovansko akademijo v Zagrebu prof. dr. Dragotin Boranič in dr. Milan Rešetar, prej prof. slavistike na Dunaju, za mariborsko gimnazijo, kjer je Miklošič študiral, ravn. dr. Tomišek, za mariborsko Zgod. društvo predsednik bogosl. prof. dr. Fr. Kovačič (doma iz Veržeja pri Ljutomeru). Na slavnost pride tudi vnukinja Fr. Miklošiča Dora in nečakinja, hči skladateljca Ivana Miklošiča, Helena in njen sin. Ptujski župan dr. Senčar (doma od Sv. Jurija pri Ljutomeru) organizira za Miklošičevo slavnost panonski (prleški) dan kulturnih in narodnih delavcev iz Panonije-Prlekije. Za odkritje Miklošičevega spomenika v Ljubljani pripravljajo Miklošičev najožji rojak dr. Rudolf Kolarič (doma iz Radomerščka pri Ljutomeru), asistent slavističnega seminarja na ljubljanski univerzi, daljšo monografijo o Miklošiču in njegovem delu, za Miklošičevo slavnost v Ljutomeru pa bo oskrbel nekako »Miklošičevo razstavo« dr. Janko Šlebingar, ravnatelj študijske (bodoče univerzitetne) knjižnice (doma od Sv. Ane pri Radgoni).

Vabilo, ki ga je poseben odbor razposlal izven Prlekije živčnim Prlekom, seveda ne pomeni, da niso dobrodošli vsi, ki se ponašajo s tem, da so Prleki in žive v Prlekiji. Vabljeni pa so sploh vsi Slovenci, ki znajo ceniti kri svoje krvi. Železniške zveze so dovolj ugodne. Za Ljubljano je najboljša zveza 5.26, dohod v Ljutomer 11.24; za soboto dne 7. avgusta 7.43, dohod v Ljutomer 14.48; 12.14, dohod v Ljutomer 18.47. Za Maribor: 4.55, dohod v Ljutomer 8.11; 8. 12, dohod v Ljutomer 11.24; za soboto dne 7. avgusta 11.38, dohod v Ljutomer 14.48; 15.43 dohod v Ljutomer 18.47. Vožnja polovična (cela vozovnica z vlažnim postajnim žigom, legitimacija v obč. uradu v Ljutomeru). Pričetek slavnosti ob pol 13. uri. Pri slavnosti maši, ki se daruje ob pol 11. uri, igra ljubljanske trčka godba znano mašo Ivana Miklošiča. Neoficijelnim posetnikom iz bolj oddaljenih krajev priporočamo, da prenočijo od 7.—8. avgusta v Ptuj ali Mariboru, od koder dosepejo ob 11.24 v Ljutomer; število prenočišč je namreč precej omejeno.

Odkritje dr. Razlagovega spomenika.

Preteklo nedeljo se je vršila v osrčju Slove, goric, pri Mali Nedelji redka slavnost, na katero se je vsa Prlekija že dolgo pripravljala. Slovesno je domača župnija proslavila 100 letnico rojstva svojega znamenitega rojaka, pesnika, pisatelja in narodnega buditelja dr. Radoslava Razlaga. Odkrili so mu ob tej priliki spomenik, ki predstavlja skalo z vklesanim reliefom slavljenca. Spomenik je

umetniško delo kiparja g. Kosarja iz Sv. Jurija ob Ščavnici, odliv pa je izvršila tvrdka Bühl. Ze v zgodnjih jutranjih urah so se pričele zbirati v kraju slavnosti ljudske množice iz vseh krajev Prlekije. Ob 9. uri se je vršil v Radislavcih, tik ob mestu, kjer je stala nekoč Razlagova rojstna hiša in kjer so za slavnost postavili lep slavolok, slovesen sprejem došlih gostov. — Ob 10. uri se je vršila slavnostna sv. maša s petjem in godbo iz Ljutomera. — Ob 11. uri je pozdravil predsednik odbora za postavitev spomenika inž. Lupša došle množice, domačine in goste, med temi zastop. vel. župana g. dr. Poljanca, zastopnike mesta Brežice in druge ter za tem odkril spomenik. Slavnostni govor je imel g. dr. Fr. Mohorič, govorili pa so še zastopnik vel. župana in drugi. — Popoldne se je vršil v Društvenem domu lepo uspel banket, na katerem se je vrstilo mnogo nagovorov. — Istotam se je vršila po banketu akademija s koncertom, kasneje pa ljudska veselica.

Na Trsatl

Nepreklicno samo do sobote 7. t. m. sprejema Kat. prosvetno društvo v Škofji Loki priglasja za romanje na Trsat in izlet na otok Krk. Za vlak in stroške društva pošljite 150 Din; kdor se bo peljal tudi na Krk, naj pošlje 25 Din za parnik. Iz Škofje Loke se odpeljemo 13. t. m. zvečer; vlak bo sprejemal romarje do Metlike. Vrnemo se dne 16. avgusta zjutraj. Peveci, pripravljajte se za petje! Kaj bomo peli na Trsatu, smo objavili že v nedeljskem »Slovenec«. Pred nami sta šla dva odbornika pot pripravljat. Pravita, da bo vsakomur žal, kdor ne pojde z nami. Priglasite se, še je čas!

Zelo važne nove telefonske zveze.

Maribor, 3. avg. Pri mariborskem poštnem brzojavnem uradu je posebna gradbena sekcija. Ta gradbeni oddelek je napravil že lansko leto več proračunov za zgradbo novih in važnih telefonskih zvez na Štajerskem. Poštno ministrstvo je odobrilo te dni dva proračuna in dovolilo za udeležitev tudi potrebne denarne kredite. Prihodnji ponedeljek začne graditi mariborska gradbena sekcija novo telefonsko progno: Celje—Rečica na Paki—Ljubno—Solčava. Telefonske centrale pri tej zvezi bodo: Mozirje, Rečica v Savinjski dolini, Ljubno, Gornji grad, Luče, Solčava. Ta novi telefonski vod bo spajala bronasta žica, ki omogoča čisto, glasno in razločno prenašanje zvoka in tudi ne rjavi. Samo za delo te proge brez žice in drugega materiala, je predvidenih 176 tisoč Din. Letos bo gradila mariborska sekcija še nov telefonski dvovod: Bratislava—

Maribor—Zagreb. Od Bratislave do Maribora bo zgrajen vod Češkoslovaške in Avstrije in šele od Maribora do Zagreba prevzame delo in stroške naša pošta uprava. Ta vod bo še tudi po najboljši 4 mm debeli bronasti žici in bo zelo velike važnosti za Maribor v trgovskem oziru. Potom te nove telefonske zveze bo imel Maribor direktno in dobro zvezo z Zagrebom. Mariborska gradbena sekcija izdeluje proračun za telefonsko zvezo Podčetrtek—Kozje—Brežice. Do Podčetrška že gre telefonska zveza in novi vod bo izpeljan od Podčetrška naprej po onih obsohljskih krajih, ki nimajo železnice in so takorekoč odrezani od prometnega sveta.

Turnerjevo posestvo.

Pokojni dr. Turner je zapustil svoje posestvo v Krčevini pri Mariboru ljubljanski univerzi v podporo dijakov, ki po izvršeni univerzi v inozemstvu izpopolnjujejo svoje študije. Posestvo bi bilo fiktivno vredno 400.000 do 450.000 Din, skoraj gotovo bi se eš ta vsota ne obrestovala. Po prizadevanju ljublj. univerze je g. dr. Fr. Glančnik ponudil za posestvo popolnoma prostovoljno 575 tisoč dinarjev. Napravil pa so na to dne 30. julija prostovoljno dražbo, kjer je bila izključena cena posestva 575.000 Din, torej ponudba g. dr. Glančnika. Na dražbi pa nikdo ni nič ponudil za posestvo. Na dan dražbe zvečer je bilo na seji Kuratorija in drugih na velikem županstvu posestvo soglasno prisojeno g. dr. Glančniku. Mariborskim demokratom pa to ni bilo prav. Dali bi bili posestvo gotovo še pod 300.000 Din, ako bi ga dobil kak demokrat. Zato so že z noč prevrgli soglasni sklep prejšnjega dne in poiskali v osebi demokrata g. Klobučarja, ravnatelja ljublj. kred. banke, novega ponudnika za 580.000 Din. Ker je pa g. dr. Glančnik medtem ponudbo zvišal tudi na 580.000 Din, zato so ga v »Jutr« in v »Slov. narod« obrekovali, češ, da je dr. Glančnik Nemeč, kar seveda nikdar ni bil in torej tudi danes ni. Dr. Glančnik je povsem miren človek, ki živi na svojem posestvu vrh Pohorja in se v politiko nikdar ni vmešaval. On je sin postavitelja mariborskega Narodnega doma in Posojilnice v Narodnem domu. Bil je vedno zaveden Slovenec in kot tak v strajni volivec SLS, ki tega svojega prepričanja nikdar ni skrival. Zato je trditve demokratskih listov »Jutr« in »Naroda«, da je dr. Glančnik Nemeč, čisto navadno nesramno obrekovanje, kakršnega so zmožni le breznačajni demokratski podleži. To naj bo pribito resnici in pravici na ljubo!

Žrebanje loterije Društvenega doma v Trbovljah se bliža. — Kupujte srečke!

Ne maraš hiše za 10 dinarjev?

Francoska vlada za slovenske dijake.

Francoska vlada posveča vedno večjo pozornost temu, da bi čim večjemu številu jugoslovanskih dijakov omogočila dokončati študije na francoskih univerzah. Posebno naklonjenost kaže francoska vlada napram slovenskim dijakom in je letos povišala število štipendij za slovensko akademike. Na predlog vseučilišnega profesorja g. M. Martela je letos odrejenih 7 novih štipendij za slušatelje ljubljanskega vseučilišča. G. prof. Martel je bil osebno v Belgradu, da je naša vlada ta njegov predlog sprejela. Teh sedem novih štipendij je takole razdeljenih: 2 za literaturo, 3 za druge znanosti, 1 za pravo, 1 za muziko. Poleg tega obdrži ljubljanska univerza 2 ustanovi druge vrste za dva kandidata, ki jih predloži ljubljanska univerza po g. Martelu. Eno mesto je za literaturo, drugo za psihologijo. Torej je letos za slušatelje ljubljanskega vseučilišča odrejenih skupno 9 štipendij. To število je zelo zadovoljivo, kajti zagrebško vseučilišče, ki ima približno trikrat več slušateljev, ima letos odrejenih 16 štipendij za slušatelje svoje univerze, ki jih na predlog univerze priporoča g. Warnier, voditelj franc. instituta v Zagrebu. Prepričani smo, da bodo slovenski dijaki na francoskih univerzah tudi vnaprej pokazali tako dobre rezultate, kakor doslej, na podlagi katerih je francoska vlada povišala tudi naše štipendiste, in da bodo naši dijaki iz Francije odnesli najlepše spomine.

V Trebnjem bo v nedeljo 8. avg. ob 3. pop. shod SLS. Govori načel. SLS dr. Korošec.

STRELA UBILA OTROKA.

1. avgusta t. l. so se valili veliki, črni oblaki od Laš in od Sv. Gregorja čez naše Bloke proti Snežniku. Grmelo je, da so se vse treslo. Bali smo se, da ne bi bilo toče, pa nam je to pot prizanesla. Strela je udarila v Škeljarjevo hišo na Runarskem, ki sicer ni vžgala, pač pa je par domačih omamila, ki so se kmalu zavedli — samo enajstletni Lojzek se ni nič več vzdrnil. Z grozo domači vidijo, — da je ubit. Ta nesreča je hud udarec za Škeljarjevo družino, ker je nekako ob tem času lansko leto tudi strela udarila v njihov skedenj, ki je do tal pogorel.

NEURJE.

V ponedeljek okrog pol ene popoldne je prhrumelo nad Maribor in se izsulo nad mestom močne in viharne neurje. Nevihto so najbolj bridko občutili kramarji pred frančiškansko cerkvijo, katerim je odnesel vihar strehe s stojnic in jih valjal po Frančiškanski ulici. Radi porcijunkulske pobožnosti je bilo včeraj na trgu pred Frančiškansko baziliko zelo veliko kramarjev in medičarjev, katerim sta povzročila vihar in dež precej škode.

PLAZ PORUŠIL KOZOLEC.

Na Breznem, v župniji Sv. Jedert nad Laškim, je uničil plaz kozolec posestniku Kriveu in mu pokvaril zemljišče. Plaz je spravil v nevarnost tudi Krivečovo hišo. Krivec, ki je tudi rudar, se je izselil iz ogrožene hiše v rudniško stanovanje.

FAMOMOR.

V soboto so našli v Blagovici v gozlu nad vasjo okrog 20 let starega mladeniča s prestreljeno glavo. V četrtek je zastoj iskal dela, potem pa je šel in se ustrelil. Obleden je bil v prav dobro temno obleko; pri sebi je imel le sliko neke svatbe, na kateri je med drugimi fotografiran tudi on. Listin nikakih. Doma je s Štajerskega. Revolver, s katerim se je ustrelil, je stare vrste.

† Franc Muri.

Včeraj, 3. avgusta, so položili na Jezerškem k večnemu počitku posestnika, 36 let župana občine Jezerško in bivšega deželnega poslanca g. Franca Muri. Pokojni je bil najuglednejši mož jezerske doline zadnjih 50 let. Bil je delaven gospodar, požrtvovalen občan in plemenit narodnjak. Kot gospodar se je odlikoval predvsem s svojo vztrajno marljivostjo in vzorno skrbnostjo, s katero je upravljal svoje posestvo. Se bolj kot zasebnih pa se je odlikoval v javnem življenju jezerske občine in koroških Slovencev. Skozi 36 let je bil zaporedoma izbran za župana občine Jezerško in je upravljal to častno in požrtvovalno službo vestno in vneto, tako da si je pridobil spoštovanje vseh občanov, uspel pa je v tem času tudi z mnogimi deli v prid skupnosti. Po njegovem prizadevanju se je zgradilo v občini lepo ležeče poslopje za ljudsko šolo in je kot deželni poslanec dosegel, da je imelo Jezerško slovensko ljudsko šolo, ki so bile pred vojno samo štiri na Koroškem. Njegova nadaljnja zasluga kot župana in deželnega poslanca je zgradba nove državne ceste po bregovih na spodnjem Jezerškem in preko jezerske vrha. Prej je peljala tod ozka, strma cesta, ki je bila za hitro in težko vožnjo neuporabna. S tem je odprl Jezerško promet in je pospešil tujski promet na Jezerškem tudi s tem, da je zgradil letovišče Ka-

zino, ki je postalo priljubljeno letno bivališče mnogih Slovencev, Čehov in v poslednjem času tudi Hrvatov, ki so zanesli slavo o prirodni lepoti Jezerskega daleč med svet. Čehi, ki so prihajali pred vojsko vsako leto na Jezerško, so postavili na Ravneh pod Grintavcem svojo planinsko kočjo in izpeljali steze po strmih severnih stenah Kamniških planin. Mnogo je pripomogel k temu pokojni Kazinar, vsaj se je gradila Češka kočja pod njegovim nadzorstvom. Se mnogo drugih večjih ali manjših del v korist občine je plod njegovega truda, tako n. pr. je kot župan izvedel velikopotezno popravilo farne cerkve, da so povečali okna, jo preslikali in prekrili. Kako zelo je ljubil svojo grudo in svoj domači kraj, temu, priča njegov rokopis jezerske kronike, ki jo je pisal zadnja leta in kjer je zbral svoje spomine in vse, kar se je ohranilo v Jezerškem in Jezerjanih do njegove dobe v ustnih izročilih. Enako kot svoj domači kraj pa je ljubil tudi svojo slovensko domovino in posebno koroški del Slovenije. Bil je med prvimi boritelji za pravice koroških Slovencev in buditeljev narodne zavesti med ljudstvom. Še sedaj je vedno z navdušenjem pripovedoval o narodnem gibanju iz dobe taborov in jezerska občina še hrani v spomin zastavo, s katero so se Jezerjani pod njegovim vodstvom udeleževali teh narodnih slovesnosti. Kot takega navdušenega narodnjaka so zbrali podjunski Slovenci pokojnega g. Murija za

svojega poslanca v koroški deželni zbor, kjer je skupno s poslancem Grafenauerjem in poslancem Einspielerjem skozi 18 let branil in se boril za politične pravice in gospodarske koristi koroških Slovencev. Zato pa je tudi tako težko občutil izgubo Koroške po ponesrečenem plebiscitu. Vendar vsled tega ni izgubil upanja v boljšo bodočnost slovenskega ožemlja ter je to svoje prepričanje ob vsaki priliki poudarjal. Visoko starost je učakal pokojni Kazinar; jeseni bi že izpolnil 80 let. Spomladi je obolel na španski boleznini in od takrat se mu ni hotelo več povrniti zdravje. Večkrat je izrazil v zadnjem času slutnjo, da se nagiba k zatonu njegovo življenje. Mirno je gledal temu nasproti, samo toliko časa si je še želel živeti, da bi prišli novi zvonovi, ki jih vli-vajo v Ljubljani. Pa mu ni bilo usojeno, da bi mu zapeli na zadnji poti, samo zamokli glas največjega izmed četvorice, ki so se nekdaj glasili iz lin sv. Ožbalta in katerega je on rešil ob času pobiranja zvonov, da ga niso tudi pretili v orožje, ga bo spremljal na poti k večnemu počitku. Naj počiva v miru njegovo utrujeno truplo, naj uživa njegova duša srečno večnost, spomin na njega pa bo živel med nami.

V St. Vidu pri Stični bo dne 29. avgusta 1926 l. doleti. prosvetni tabor

Dr. Greg. Rožman: Šumanov grob v Mrzli gori.

Od dne 22. julija je neizvesten med Pavle Šuman, ki je izginil na turi čez Mrzlo goro v Kamniških planinah. Casopisi so prinesli ne koliko poročil o tem žalostnem, v svoji čudoviti tragiki singularnem dogodku. Predsednik uprave za zaščito industr. svojine v Belgradu dr. Janko Šuman se je naselil za časa svojega dopusta v Logarski dolini, da si njegova družina nekoliko opomore od stranskega udarca, ki jo je zadel 31. maja t. l., ko je starejši sin Ivo utonil v Donavi ob letalski nesreči v Novem Sadu. S sinom edincem sta bila oba globokočuteča ljubitelja planin in sta — kakor vsa prejšnja leta — delala tudi težje ture, ki zahtevajo vztrajne moči in pazljivosti. 16. julija sta šla n. pr. preko škafa na Mrzlo goro na Okrešelj. 21. julija sta prenočila na Okrešlju, hoteč iti skozi Turski žleb na Grintavec in Cojzovo kočjo. Zjutraj 22. julija je pričelo deževati in sta svoj namen opustila. Sin Pavle se je odločil, da gre čez Savinjsko sedlo v Zel. Kapljo po nekateri stvari, ki jih je imela obitelj tam shranjene od lanskih počitnic, med drugim tudi po cepin. Z očetom sta se dogovorila, da ga ta počaka na Okrešlju, ako opoldne neha deževati. Ob 11. uri je bil Pavle v Zel. Kaplji in ob 2 popoldne se je vračal čez Pavličev vrh v Logarsko dolino.

Dnevne novice

★ Naš poštno avtomobilski promet. V naši državi so se začeli uporabljati avtomobili v poštne prometu 1. 1919. Začetek je bil zelo skromen, a že tekom 1. 1920, se je znatno razvil; danes pa imamo 39 stalnih poštne avtomobilskih zvez, katerih dolžina znaša 2147 km, a število poštne avtomobilov znaša 150. Avtomobili so najmodernejšega sestava, a dobili smo jih iz Nemčije v imenu reparacij. V Belgradu, Zagrebu, Ljubljani in Skoplju se vrši poštne promet izključno z avtomobili. Poštno-avtomobilske zveze na področjih posameznih poštne ravateljstev so sledeče: Skoplje, potniški promet, 39 zvez v skupni dolžini 377 km, in to: Uroševac—Prizren, Mitrovica—Raška—Novi Pazar, Mitrovica—Peč, Kavadar Sv. Gjorgje, Priština—Mitrovica—Skoplje, Bujanovac—Giljane, Bitolj—Ohrid, Štip—Kočane; Belgrad, 1 zveza v dolžini 81 km, in to: Valjevo—Loznica—Koviljača; Sarajevo, 8 zvez v skupni dolžini 389 km, in to: Goražde—Ustiprača, Goražde—Foča, Goražde—Plevlje, Tuzla—Zvornik—Bijelj, Tuzla—Brčko—Bijeljina, Banja Luka—Jajce, Banja Luka—Okučane, Jajce—Mrkonjić Grad; Split, 9 zvez v skupni dolžini 676 km in to: Split—Imotski, Makarska—Matković, Knin—Kistanje—Obrovac, Knin—Sinj, Knin—Benkovac—Novi Grad, Knin—Razvodje, Zadarje—Sinj, Šibenik—Gračac, Trogir—Kaštel Stari; Zagreb, 9 zvez v skupni dolžini 399 km, in to: Plitvička jezera—Karlovac, Plitvička jezera—Korenica, Plitvička jezera—Kulen Vakuf, Otočac—Senj, Otočac—Plitvička jezera, Bihać—Topusko, Zagreb—Sv. Ivan Zelina, Koprivnica—Varaždin; Ljubljana, 5 zvez v skupni dolžini 225 km, in to: Murska Sobota—Dolnja Lendava, Brežice—Novo mesto, Brežice—Šmarje, Mozirje—Solčava, Gornji grad—Rečica na Paki. V Crni gori je poštne avtomobilski promet pod nadzorstvom prometnega ministristva. Poštne avtomobilski promet je velika blagodat posebno za pokrajine z nezadostnim železniškim omrežjem, kakor za Južno Srbijo, Dalmacijo in Bosno. V Vojvodini doslej sploh ni poštne-avtomobilskega prometa. Na vseh navedenih poštne-avtomobilskih progah je znašal promet leta 1925.: 116.270 oseb in 1.664.195 kg potniške prtljage; dohodki so znašali 5.074.742 Din in 4.592.354 Din prihranka za prenos poštne pošiljave, skupaj torej 9.667.097 Din, stroški pa 8.995.231 Din, čisti dobiček 1.271.865 Din.

★ Prenapolnjenost vseh naših zavodov za umobolne je postala absolutno neznošna in zato opozarjamo vse privatnike in županstva, ki dobe poziv, da sprejmejo bolnike v domačo oskrbo, da se temu pozivu takoj in brezpogojno pokore, kajti le tako bo omogočeno še nadalje sprejemati v opazovalnico bolnike. Pri tem pa se naj — sklicujoč se na ponovna obvestila v časopisih — omejujejo g. zdravniki na one slučaje, ki so zavodne oskrbe absolutno potrebni. Ako se ne bosta upoštevali ti dve želji, bomo primorani sprejeme v opazovalnico povsem sistirati. — Ravnateljstvo.

★ Imenovanja pri kmetijskem oddelku ljubljanske oblasti. Pri kmetijskem oddelku ljubljanske oblasti sta imenovana: za oblastnega tajnika Avgust Bukovec, računovodja kmetijskih naprav; za uradnika v 6. sk. I. kat. Fran Černe, potovalni učitelj za živinorejo.

★ Iz zdravniške službe. Za zdravnika volonterja v splošni bolnici v Mariboru je imenovan dr. Roman Lesnika.

Ker je ob času odhoda še deževalo, je znanec v Kaplji izjavil, da ni nobenega dvoma, da ga oče ne čaka več na Okrešlju, torej mu ni treba iti čez Savinjsko sedlo.

Ko je prišel v Matkov kot po 4. uri, se je zjasnilo in planine so vabile v vsej svoji lepoti. In tu se je Pavle odločil, da gre čez Mrzlo goro po najkrajši poti skozi Hudi prask na Okrešelj. Tako je povedal kmetu Matku, ki ga je srečal. Bilo je sicer pozno, a za vztrajnega, dobrega pešca, vajenega planin nikakor ne prepozno. Kaj je vleklo edina žalujče maledere na to pot samega, ko nikdar prej ni delal sam kake ture? Lahkomiselnost gotovo ne. Ni bil te vrste turist, da bi se hotel bahati s kakšno turo. Osebito se ne bi postavljali lahkomiselno v nevarnost po smrti brata, ko se je dobro zavedal, kaj pomeni svojim starišem in je kazal vsak trenutek nepopisno nežno skrbnost in ljubezen do njih, da so bili tuji-gosti ginjeni nad tako sinovsko obzirnostjo. Kaj ga je potem gnalo na usodno pot? Res da je ljubil lepoto slovenskih planin z vso globotino svoje bogate duše, silno je hrepenel po dneh, ko bo bival med planinami, tembolj ko je lanske počitnice bil v vojaški službi. Mamljiva je bila lepota planin onaj večer. Po sedmi uri so začarale v rdečem plamenu zahajajočega sonca v taki izredni lepoti, da so se celo domačini divili in čudili tej izrednosti. In tedaj je stal Pavle morda že na grebenu Mrzle gore, saj so ga okoli šeste ure videli z daljnogledom že nad snegom skafa. In od tistega čarobnega večera je izginil. Kdo ga je klical? Sestra njegova pokojna, čije rojstni dan ravno je bil? Brezdvoma: Višja volja ga je gnala, ki mu je določila smrtno uro ob žarenju planin in grob v nedostopnih prepadih Mrzle gore.

Vse jekanje številih izurjenih domačinov

★ Na državni kmetijski šoli v Št. Jurju pri Celju se začne 11 mesečni tečaj prihodnjega šolskega leta s početkom novembra, ako ne bo ministristvo glede na pravilnik določilo začetka s 1. oktobrom. Namen zavoda je vzgojiti in strokovno izobraziti le kmetske sinove, za katere se predvideva, da postanejo samostojni gospodarji, zato sme uprava po odredbi ministristva sprejemati le sinove lastnikov zemljišč. Tudi morajo oni absolventi, ki vstopijo po študiju in službe, vrniti državi celotno oskrbovalnino. Mesečna oskrbovalnina znaša 400 Din, Oprostilo pa je ministristvo v tekočem letu razmeroma veliko število sinov tudi srednjih posestnikov celotnega plačevanja, ker polovičnih štipendij ni. Sprejemajo se le nad 16 letni, zdravi prosilci. Vsak prosilec mora najkasneje do 1. septembra t. l. vložiti na upravo zavoda lastnorčno pisano prošnjo s kolekom 5 Din, priloženim kolekom 20 Din in naslednjimi dokumenti: 1. krstni list (kolek za 10 Din), 2. domovnica (kolek za 20 dinarjev), 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. zdravniško spričevalo (kolek za 20 Din), 5. zdravstveno spričevalo (kolek 10 Din), 6. izjava staršev, da bodo plačevali stroške šolanja in da ostane sin doma, 7. pri prosilcih za prosto mesto še premoženjski izkaz ali ubožno spričevalo, v katerem mora biti od davčnega urada navedena točna površina zemljišča in višina davkov specializirana kot zemljarina itd., ter po možnosti tudi potrdilo okr. sodišča glede višine intabuliranega dolga in splošno gospodarskega stanja staršev. Dobro je, da poslednje potrdilo potrdi tudi županstvo in župni urad. — Inž. Petkovšek, ravnatelj.

★ Imenovanje. Za stalnega je imenovan na dosedanjem mestu kontrolor mer Ignacij Novak pri kontroli mer v Ljubljani.

★ Iz uradnega lista. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 31. julija t. l. objavlja: Uredbo o spojitvi generalne direkcije državnega pravobraniteljstva in generalne direkcije državnih posestev; Uredbo o spojitvi generalne direkcije neposrednih davkov in generalne direkcije posrednih davkov; Razpis o tati za dvojne lesene zaboje z raznesilnimi kapicami in podobnim raznesilnim materialom; Pojasnilo o ocarinjanju heraklitnih plošč ob uvozu; Naredbo glede pobiranja prevozne in izvozne takse in glede zviševanja starih taks te vrste; Pravilnik o posebnih dokladah civilnim državnim uslužbencem na plačo, v denarju ali v naravi; Odločba, s katero se znižuje osebna draginjska doklada, Natečaj za sprejem kandidatov v prvi letnik višje pedagoške šole v Belgradu za šolsko leto 1926-27.

★ Veliko denarja si potegnil 1. avgusta, zato pojdi v nedeljo 8. avgusta v Šmihel pri Novem mestu, kjer bo ta dan velika orlovska prireditvev.

★ V velikih skrbih so nekateri, ker ne vedo, če je resnična vest, ki gre kot blisk po deželi, da se v bogati loteriji »Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami« dobi za 10 Din nov, štirisedežni avto, mlad konj, molzna krava, radio-aparat, obleke, perilo, čevlji, knjige, servisi itd. Poročamo vam, da je to popolna resnica. Zrebanje bo 24. oktobra 1926 in če vam bo sreča mila, se lahko 25. oktobra vozite že v svojem avtomobilu, ali se vozite s svojim konjčkom in poslušate koncerte iz Londona, Pariza, Rima itd. ob svojem radio aparatu. To so dobitki, kaj ne? No ja, saj stanejo 100.000 Din. Kdor naroči 10 srečk, dobi 3 srečke brezplačno, kdor pa naroči 100 srečk in jih razpeča, pa si za-

je bilo zama. Po snegu so ga sledili, več niso našli. V petek 30. julija zvečer so se utrujeni in obupani vrnili. Najbolj verjetno je, da je ponesrečenega Pavla zasul kameniti plaz, ki so v letošnjem deževnem letu zelo pogosti.

V soboto 31. julija — ravno 2 meseca po smrtnem padcu starejšega sina Iva — sva se podala z očetom na Okrešelj. V večernem miru sem v vnožju Mrzle gore opravil molitve in pogrebne obrede za sinom edincem. Sama sva bila, le neutelšljiva tuga nama je nemo drugovala. Dim kadila se je vil proti razdrtim stenam Mrzle gore; čudovit je bil mir zadnjega večera, nežen svit se je odbijal od ostrih grebenov, visoko nad vrhovi so jadrili sivi oblaki proti jugu. Zvonec ovčje črede je zacingljaj...

Čudovito lep je Tvoj pogreb, Pavle, lep in izreden kot je bil Tvoj značaj. Cela Mrzla gora je blagoslovljena gomila Tvoja. Okrog pa venec najlepšega cvetja v vsej bujnosti planinskega poletja: rdeči sleč, kot kri razlit med sive skale in ostrorobni prod, bela velesa, ognjenorumeni grint in dimek, vijoličasta madronščica, modre zvonce in modri svišč ter žalobni repušec. Lepšega venca nima noben grob.

Vrzel, ki jo je ponesrečeni Pavle zapustil, je velika. O vrzeli v družini, kjer je bil edinec, se sploh ne more pisati. A tudi v Belgradu med katoliškim dijaštvom, srednje- in višješolskim, je vrzel nenadomestljiva. Neutrudljivo marljivo, apostolsko vneti, globokoverni in visoko izobraženi Pavle ne bo dobil zlahka namestnika. Na drugem mestu bo naslikano njegovo notranje življenje za vzor katoliški mladini. — Nerazumljiv je sklep božje Previdnosti — pa saj vemo, da božja pota niso naša pota!

služi 400 Din. Pišite takoj po srečke z dopisnico, ki jo naslovite na »Loterijski odbor v Sv. Petru pod Sv. gorami«.

★ Narobe svet. Trafike v Ljubljani, knjigovoznica pri Ničmanu, frančiškani, kaplani po Stajarskem, orlovski odeski in krožki po celi Sloveniji, konzumi so začeli prodajati vsakovrstno orodje kakor pluge, brane, konjsko opremo, kolesa (bicikle), harmonike, šivalne stroje, stavbne parcele, salonske ure, telice, celo enodružinsko hišo dobiš pri navedenih za 10 Din. Ker je vsled tako smešno nizke cene veliko povpraševanje, se hitro še ti oglasi pri omenjenih, da ne boš prepezen!

★ Smrt angleškega častnika na Jadranu. O priliki angleške vojne mornarice v Dubrovniku je eden izmed angleških častnikov težko obolev in vnetju slepiča in v par dneh umrl. Pokopali so ga ob spremstvu angleških in naših mornarjev na otoku Lapadu.

★ Zadruga za zgradbo malih stanovanj v Zagrebu. Ministristvo za trgovino in industrijo je potrdilo pravila Zadruga za zgradbo malih stanovanj v Zagrebu. Dne 8. t. l. se nadaljuje Zadrugin občni zbor ter se izvoli redni odbor. Veliki župan Kramarič je obljubil Zadrugi vso svojo pomoč.

★ Italijanski dijaki v Splitu. Te dni so se pripeljali v Split dijaki s tržaške »Rivoltelee«. Njihov prihod je predhodno naznanil italijanski konzul in prosil naše oblasti, da bi šle dijakom pri ogledovanju raznih znamenitosti na roko. To so naše oblasti tudi v polni meri storile in priredile dijakom južino. Ker je pa občinstvo opazilo, da nosijo italijanski dijaki fašistovske znake in črne srajce, se je zbralo pred Etnografskim muzejem mnogo mladine, ki je začela zvižgati in demonstrirati. Italijanske dijake so odpravili pri stranskih vratih na avtomobile in na njihovo ladjo. Ob ponovnem obisku v mestu so se italijanski dijaki na opozorilo naših oblasti preoblekli.

★ Nenađna smrt. Sodnika apelacijskega sodišča v Belgradu, Miliča M. Miščevića, je ob povratku iz Rogaške Slatine na ladji v splitski luki zadela kap. Pokojnik je bil v 60. letu starosti in sin srbskega književnika Milana Miščevića; njegova nečakinja je žena prosvetnega ministra Miše Trifunovića.

★ Poveljstvo sanitetne podčastniške šole v Nišu razglaš pod št. 885 od 6. julija 1926, da sprejme 80 mladeničev kot gojence. Tozadnji konkurz je interesantno na razpolago v mest. v marib. uradu, Slomškov trg št. 5. dnevno od 8. do 12. ure dopoldne.

★ Konjska podčastniška šola v Nišu bo sprejemala dne 28. septembra 1926 gojence iz civilnega prebivalstva v starosti 17 do 21 let. Šola traja 2 leti. Prošnje za sprejem se morajo vložiti do 10. septembra 1926. Sprejemni pogoji so razvidni iz razglasa, ki je na bit na magistratu in Mestnem domu.

★ Brezalkoholna Produkcija, Ljubljana, Poljanski nasip 10-I pošlje vsakemu naročniku »Slovenec« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

Ljubljana

□ Poročila sta se 1. avgusta t. l. na Brezjah g. Cilka in Franc Reischer, krojaški mojster in trgovec v Ljubljani. Mnogobrojni prijatelji jima kličejo: Bilo srečno!

□ Neprevidno ravnanje z bencinom. V barakah hiše stare milarne v Sp. Šiški bi se bila kmalu pripetila velika nesreča in sicer samo radi neprevidnega ravnanja z bencinom. Neki Ivani Stoparjevi je prinesel nek železničar svojo železničarsko delavno obleko, ki je bila precej zamazana z oljem, da mu jo opere. Pri tem ji je izročil tudi četrt litra bencina in ji je naročil, da naj vlije ta bencin v pisiker in sicer, ko bo voda že zavrela. To je baje najboljšje sredstvo za odpravo oljnatih madežev iz obleke in perila. Žena ga je ubogala, toda med vlijanjem bencina v vrelo vodo ji je padlo nekaj kapelj bencina na razgrete in razbeljene plošče štedilnika. Kaplje so se vnele, vnel pa se je tudi bencin v loncu in naenkrat je bila kuhinja v velikem plamenju. K sreči je opazil to svetlobo сосед Ivan Peternel, ki je takoj prihitel v kuhinjo, pograbil pisiker in vrgel vse skupaj na dvorišče. Bil je skrajni čas, ker drugače bi se bila vnela kuhinja in bi bila zgorela cela baraka. Ivana Stoparjeva ni dobila nobenih poškodb, pač pa njena sosedka Frančiška Dovčeva, ki je prihitela v kuhinjo gledat, kaj je, k nesreči pa je vstopila ravno, ko je treščil Peternel goreč lonec na dvorišče. Vrela voda jo je oblija po nogah in ji napravila precejšnje opekline. Došle stranke so ogenj pravočasno pogasile, tako, da druge škode ni. Žena pa si bo dobro zapomnila, kdaj je z bencinom kuhala obleko.

□ Trupla šestozoleca Jakoba Ostermana, ki je dne 21. julija utonil pri kopanju v Tomčevev ob Savi, dosedaj še niso našli. Kdor bi našel truplo pokojnega, naj to takoj javi sorodnikom, kateri so obljubili dati dotičnemu nagrado.

□ Obvestilo. Cenj. občinstvo se vljudno obvešča, da se je trvdka »Sagrine Skrbec & Bartol preselila iz Kralja Petra trga št. 3 na Miklošičevo cesto št. 6.

□ Izdal ga je — dežnik. Včeraj smo poročali, da je vlomil neznan lopov v stanovanje delavcev Lapuha in Tratarja na Poljanski cesti in ima je odnesel več obleke in perila, Lapuhu 1000. Tratarju pa 250 Din. Tovariša

sta tatvino prijavila policiji, vendar ta ni imela do sedaj še nobenega uspeha. Sedaj pa je tatu izdal ukradeni — dežnik. Lapuh je namreč srečal v tivolskem drevoredu tovariša Joža in je opazil pri njem dežnik, ki je bil popolnoma podoben njegovemu — ukradenemu. Kje pa si dobil ta dežnik, ga je vprašal. Fant pa mu je odgovoril, da ga je kupil od tovariša Janeza iz Poljanske ceste. Lapuh je povabil tovariša z dežnikom v bližnjo gostilno na čašo vina. Ko pa sta sedela v gostilni, je šel Lapuh na cesto in je obvestil o celi zadevi bližnjega stražnika. In iznenadil je fanta s stražnikom, ki ga je vprašal, od kod ima dežnik. Fant je povedal naslov tovariša Janeza Možine, od katerega je kupil dežnik. Šli so takoj v Možinovo stanovanje, kjer so izvršili hitro preiskavo v Možinovi odsotnosti, ki se je mož brčkone kje dobro zabaval z ukradenim denarjem. Našli so vse ukradeno blago, samo denarja ne. Možina se še ni povrnil in ga brčkone tudi več ne bo.

□ Ljubljanski trg. Za ljubljanski trg včeraj sicer ni bil takozvani tržni dan, kot je ob sredo, sobota in ob dnevih pred prazniki, vendar so bila naša tržišča od Frančiškanskega mosta pa tja do Kopitarjeve ulice — nasproti Jugoslovnske tiskarne — do zadnjega prostorčka zasedena. Posebno živahen je bil prostori Vodnikov trg. Tam so si postavili okrog Vodnikovega spomenika, ki sameva, odkar mu je vzel potres staro ljubljansko gimnazijo, ljubljanski in okoliški vrtnarji svoje pestre šotore, napolnjene s krasnim vrtnim cvetjem in zelenjem, ki so tvorili širok krasen venec spomeniku. Poleg krasnih nageljnov, vrtnic in drugih domačih cvetlic, so se dobile cvetke tudi v lončkih in sicer krasne fuksijske, kane, belagonije, astre, gostice, dalije, georgine, hortensije, primule, salvije in pa čebulčne begonije. Pod tem krasnim okvirom pa so se vrstile prostrane vrste vozičkov in stožnic, na katerih so prodajale naše okoličanke najrazličnejše vrtno, poljske in gozdne pridelke in razne mlečne in mlevne izdelke. Tu je bilo vse polno najrazličnejše solate, domače in uvožene, dalje fižola, graha, krompirja, zelja, čebule, kolarab, vohrovta in pa kumar. Letošnje novo kisllo zelje se je prodajalo po 5 Din kilogram, zeljnate glave po 3 Din. Na sadnem trgu od semenišču, ki meji na trg, se je dobilo že domače sadje, hruške, jabolka, med katerimi so bili posebno lepi rožmarinariji po 7 Din kilogram. Dobro založeni s sadjem pa so bili tudi domačini, ki so prodali precej svojega sadja kar na debelo. Vmes so bile košare borovnic, malin, črnih rdečih in pa gozdnih jagod. Včeraj smo opazili na vseh tržiščih posebno dosti raznih letoviščarjev in izletnikov, ki so posejili tudi naš trg. In marsikateri so se čudili bogati izbiri in zalogi najrazličnejšega blaga in so še pohvalno izražali o lepem redu in snazi, katero vzdržujejo z vso skrbnostjo sicer uljudni, toda tudi vestni in strogo tržni nadzorniki in pazniki.

Maribor

□ Kdo garantira? V nedeljo 8. avgusta hoče Orjuna v Slivnici pri Mariboru razviti svoj prapor. Ker je med vsem ljudstvom veliko ogorčenje proti tej organizaciji, je javil krajevni župan, da ne prevzame jamstva za red. Nato je šla deputacija Orjuna, tako se vsaj Orjuna v Slivnici baha, v Maribor, kjer je prisegla, da bo skrbela za red in odgovarja zanj. In prireditvev se bo vršila. — Kdo torej zdej garantira? Na koga se oblast zanaša? Ali na postavno oblast ali na člane društva, ki je zavoljo svojega pretepaštva v ljubljanski oblasti prepovedano? Ako hočete, da bo narod imel enako spoštovanje do oblasti, kakor ga je pokazala Orjuna v Kranju, potem le dovolite, da se v nedeljo 8. t. m. razvije prapor Orjuna v Slivnici pri Mariboru in razvije vse, kar se bo obenem tamkaj godilo. Saj — Orjuna garantira za red! —

□ Rdeči križ za poplavljenega. Glavni odbor Rdečega križa v mariborski oblasti je sklenil uvesti nabiralno akcijo v korist poplavljenega. V Mariboru se bo nabiralo potom nabiralnih pol, banke in industrijska podjetja pa dobe samo čeke in pisмено prošnjo. — Del nabranega denarja se odpošlje v Belgrad osrednjemu odboru, drugi del se pa porabi za pomoč poplavljenim krajem v mariborski oblasti.

□ Novi trener športnega kluba v Mariboru. Dosedanji trener ISSK Maribora J. Bohacz, ki je tekom treh mesecev dosegel lepe uspehe, je odšel iz Maribora. Na njegovo mesto pride g. Wenning, igralec v graškem »Sturmuc«.

□ Potrditev dveh zdravnikov. Zdravstveno ministristvo je potrdilo kot uradno veljavna zdravnika g. mestnega fizika dr. Novaka in šolskega zdravnika dr. Wankmüllerja.

□ Zdravstveno stanje v Mariboru. V mariborski bolnici je iz mesta troje na skrblatinki obolelih otrok, 2 sta iz Krčevine. Vseh pet slučajev je lahkkih.

□ Nezgoda otroka. Maš, komaj 4 letni Rudolf Sket se je igral z drugimi otroci s strojem za rezanje mesa. Po neprevidnosti je vtaknil kazalec desne roke v stroj, njegov to-

Dr. F. Č.:

Sv. Frančišek Assiški v naši dobi.

1226 1926

Sveta cerkev praznuje letos sedemstoletnico Frančiškove smrti, 4. oktobra bo obletnica; a že danes pozivlja cerkev ves krščanski svet, naj v Kristusovem in cerkvenem duhu praznuje spomin in smrt svetega Frančiška; naj v dušah naših, v življenju našem in našem družabnem udejstvanju in redu zaživi ogenj ki je gorel v svetniku. Včeraj v ponedeljek so se slavnosti 700 letnice po vsem katoliškem svetu začele. Naše življenje predvsem, naša duša naj postane sonce, ki ga je Bog ustvaril in ki se smeje, ker je videlo čudovito deželo božjega kraljestva in občutilo sladkosti božjega žarka in odseva, ki se je utrl od obličja božjega in padel v naše duše. Praznujemo naj spomin nanj, v svesti si veličine njegovega svetništva in bogastva, ki ga imamo v svoji materi cerkvi, v ohišju, za katero nas morejo zavidati vsi oni, ki so izven nje. Kajti cerkev, ki je v svojem telesu imela življenjske sokove in moči svetega Frančiška, mora že po tej eni osebi vzbuditi ljubezen in občudovanje.

Da, zares, sveti Frančišek se svetil v kraljestvu božjem na tem svetu kot močno sonce, ki je gorelo tedaj, v srednjem veku na nebu, ki je zažarelo močno in ustvarilo tedaj že veliko gibanje. A bilo je sonce, tako močno in gorško, da bo gorelo brezčasno, za vse čase, dokler bo hodila človeška duša po svetu in pomnila, da je od Boga in mora Boga iskati iz sebe ven vse svoje življenje. Frančiškovo sonce bo žarelo kot abstraktni zgled po božji milosti in popolni čistosti duše ustvarjenega človeka do konca dni. A Frančiškovo življenje je obenem še početek novega časa, nove dobe; je tudi jutranja zarja in prva svetla zvezda, oznanja prihod novega življenja, novega vzora življenja, novih možnosti, kako naj človek živi v svetu in naj vendar brez pridržka in izključno služi Bogu in njegovemu kraljestvu.

Da, zares; sveti Frančišek je troje: je prvi sin svoje dobe, zvesti sin cerkve; ni noben od cerkve le po milosti sprejet heretik in predreformator ter modern človek, za kar bi ga danes radi napravili ljudje, ki nimajo čuta za cerkev in njeno življenje. Sveti Frančišek je drugič in predvsem velik svetnik, večnoveljavni življenjski ideal, upodobitev življenjske forme, koje osnovni toni se vedno vračajo in ki jih moramo v svojem življenju vedno znova izčistiti in vpoštevati. Sveti Frančišek je živ zgled za pot, ki je največ vredna in za človeka končni cilj; sveti Frančišek je gledal Boga samega na zemlji iz obličja v obličje, kolikor je v tostranskem življenju mogoče, in temu primerno uredil svoje življenje. On je najmočnejši zgled za hojo za Kristusom. — Sveti Frančišek je tretjič in končno tudi predhodnik nove dobe, novega življenja v dobrem smislu besede. Prinesel nam je novo življenjsko formo, nov čut za življenje, nov način gledanja sveta in življenja, novo formo odnosov do prirode in živali, do bližnjega, sploh do stvarstva. V tem pogledu je sveti Frančišek res modern človek, a v čisto drugem pomenu kot so mislili Thode, Sabatier, Werule. Frančiškovo novo življenje je bilo posledica njegovega globokega pripadanja cerkvi, njegovega globokega religioznega in svetniškega življenja. Pri njem je bilo vse to troje tako tesno združeno, da ni bilo enega brez drugega. Kdor hoče pri sv. Frančišku videti le eno, ga nikoli ne bo doumel. Zato tudi mi ne smemo raztrgati tega, kar spada bistveno skupaj, kar spada skupaj po zakonih duše in življenja in po učinkovanju božje milosti in previdnosti.

Sveti Frančišek nam mora biti vzornik in usmeritelj našega življenja, v vseh treh smereh, on nam mora biti vzornik za pravo sinovstvo napram cerkvi, za pravo etično in po možnosti svetniško življenje ter za s križi obloženo hojo za Kristusom, in končno za nov način pomlajenega in vedno svežega, močnega življenja. To malo izkazati, naj nam bo v naslednjem dovoljeno!

Sveti Frančišek je bil katoliški svetnik po vsem svojem bistvu in življenju, — bil je v svojem religioznem življenju in v vsem svojem mišljenju in nehanju zvest in dober sin svoje cerkve, on sam hoče, da bi bili njegovi bratje taki kot on. »Vsi naj bodo bratje in naj žive in govore katoliško. Če se bo pa kdo oddaljil od katoliškega življenja v besedi ali dejanju in se ne bi popravil, naj se iz naše bratovščine temeljito izloči.« Sveti Frančišek je poln spoštovanja napram duhovnikom svoje cerkve. Smatra jih za »gospode«, drži se strogo cerkvenih pravil in tudi obredov, napram cerkveni avtoriteti je strogo ubogljiv in poslušen. Ko je ustanavljal svoje redove, se je moral boriti proti nezaupanju in očitkom ter težavam od strani cerkvenih oblasti; redovniška pravila so se razmeram primerno prilagodila; a Frančišek je klonil brez ugovora in godrnjanja. V najgloblji ponižnosti je bil vdan »gospodu papežu«.

Zivel je s cerkvijo, v osredju vsega je bila zanj ljubezen do Kristusa, in to ljubezen je živel kot so jo živeli dotedanji svetniki, kot so jo živeli vsi, ki so živeli s cerkvijo. Njegovo svetniško mistično religiozno življenje se je osredotočilo okrog pasijonske mistike; Kristusovo trpljenje naj bi se upodobilo v našem trpljenju, sledimo naj mu na Golgoti; z njim

naj bi nosili težki križ in z njim naj bi se dali križati. V zakramentalnem življenju cerkve je bilo zanj vse to življenje uresničeno, predvsem pa v zakramentu svete Eucharistije. V mistični kontemplaciji in uniji se je njegova duša dvigala k Bogu, a se pri tem urejala v duhovno občestvo, v veliko religiozno zajednico katoliško cerkev.

Že po tem svojem otroškem pripadanju k cerkvi nam more biti vzor. A še bolj in obenem po vsem svojem svetniškem življenju, ki je bilo v velikem obsegu posledica njegovega sinovstva napram cerkvi. Saj se ne dajo potegniti meje! Frančiškovo življenje, njegovi nauki in njegove regule so večnoveljavne smernice, ki jih kristjan mora živeti v svojem tuzemskem življenju. Po svetem Frančišku življenje ni nič drugega kot posnemanje ubogega življenja Jezusovega, točno izpolnjevanje vseh religioznih in nravnih smernic, ki jih je Jezus dal svojim učencem. »Sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti po obliki svetega evangelija.« Vzel si je za merilo sledeče Kristusove besede: »Ako hočeš biti popoln, pojdi, prodaj, kar imaš.« (Mat 19, 21.) »Nič ne jemljite na pot, ne palice ne torbe ne kruha ne denarja.« (Luk 9, 3.) »Če hoče kdo priti za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj.« (Mat 16, 24.) Iz vseh njegovih regul prodira osnovni ton o primatu službe bratovske ljubezni. »Kdor je največji med vami, bodi vaš strežnik.« (Mat 23, 11.) V njegovih naukih in njegovem življenju vidimo najlepši ideal krščanstva, odsev neminljivega pravira vsega.

Njegova bratovska ljubezen pa pohaja iz pravega svetniškega religioznega življenja. Za njegovimi dejanji tiči globoka pobožnost in skrajna askeza in odpoved napram samemu sebi. Kakor mu je na eni strani najčistejše religiozno življenje najvišje, kakor se je na eni strani dvigal v najčistejši mistični ljubezni do Boga in je njegova duša bila brezmejno srečna v strnitvi s Kristusom, tako je na drugi strani bil napram sebi asket do skrajnosti. Svojemu telesu ni dal počitka in trpinčil ga je do skrajnosti. A trpinčil ga je zato, da bi ljubezen do stvarnika bila tem bolj žareča in čista.

Vajeni smo, da v svetem Frančišku vidimo naivnega, neučnega, skromno pobožnega, prirodnega človeka, kojega življenje je bilo velika solčna pesem Bogu, Gospodu stvarstva. Ta slika je resnična; a podoba, ki jo imamo o svetem Frančišku, ne sme zabrisati one njegove asketične poteze, ki nam pove, da je sv. Frančišek bil v dnu svojega bivanja prost sveta, da je bil premagal sebe po kruti poti odpovedi in askeze, da je bil svet šele sedaj zanj vreden, ko je šel do Boga in je zaradi Boga vzljubil svet in njegovo krasoto; po Bogu in v Bogu je ljubil svet in seveda tudi svoje telo.

Tu torej tiči njegova moč, tu je ona osrednja točka, kjer tudi nam more sijati vzor in moč za naše življenje. Danes kritizirajo nekateri nekoliko Frančiškov življenjski ideal. A smer, ki jo je šel sveti Frančišek, je pravilna. To, kar velja brezčasno, kar si moramo zapisati v dušo in sprejeti vase, v dno svojega bivanja, je velika dušna resnica o odpovedi; brez odpovedi ni veselja za dušo, ni rasti v popolnost in solčne neskaljene, močne dušne sreče in onega končnega — neskončnega srečanja z Bogom, ko duša prekipeva od bogastva, ki ga je prejela iz rok božje milosti. Po Bogu šele, v luči božji, v Bogu šele svet videti in ljubiti, v Bogu šele videti sebe in svojo dušo, in tudi svoje telo in njegovo lepoto in bogastvo, — to je smer, ki jo je začrtal sv. Frančišek brezčasno veljavno sebi in vsem svojim potomcem. To je vedel tudi za svoje telo, — in zato je tudi njegova askeza pravilna, v principu pravilna, četudi za nas malo pretežka. Toda ali ni pravo, resnično življenje, življenje matere, družinskega očeta, življenje v poklicu tudi taka askeza, ali ni ista pot kot je bila pri sv. Frančišku, ali ni križev pot kvišku k Bogu, da bo naša duša prosta, prosta v dnu in bistvu in vesela v Bogu?

Tretja točka pa, ki jo moramo povdariti, je, da je sv. Frančišek res neke vrste predhodnik in ustanovitelj novega časa, početnik neke vrste renesanse, — da nam torej tudi v tem pogledu more biti v vzpodbudo in pogodbitev našega življenja. Tudi v tem pogledu je sv. Frančišek »modern« in »času primeren«; v tem pogledu je še prav posebno »modern« v času mladinskih gibanj, v času, ko se duhovno življenje pomlaja, se religiozno življenje pogloblja, katoliško občestvo se probuja in vstaja k novemu življenju. To je danes živa istinitost, to se vidi v Angliji, Nemčiji, tudi v Franciji; o tem je govoril Masaryk; a nas zanima ta splošna obnova, nas zanima specielno, kako se na dveh straneh tako rekoč javlja nekaj novega, nekaj, kar je pri sv. Frančišku že postalo aktualno in kar je danes nenadoma zopet postalo aktualno in kar dela sv. Frančiška še prav posebej modernega, in kar daje cerkvi povoda, da s ponosom in široko ljubeznijo lahko gleda iz sebe in reče: Glej, sveti Frančišek, in v svetem Frančišku sem jaz!

V svetem Frančišku se v nedeljivi enoti

izražata nov življenjski čut za prirodo in svet in vse stvarstvo, in nova globoka religioznost, v novi varijanti mistično v Bogu ustaljena duša. Kot že rečeno, eno sledi iz drugega, a treba je oboje posebej povdariti, povdariti treba predvsem prvo točko, — njegov odnošaj napram stvarstvu.

Frančiškova solčna pesem, predvsem pa njegovi »Fioretti« so očarali svet, so pridobili zlasti modernega človeka, da se je vživel v svetega Frančiška in ga vzljubil. In res, sveti Frančišek je bil tako prost v sebi, da je lahko pristal na stvarstvo in njegovo lepoto. Nič več ni bil mrki asket, ki mu je vse bilo ničevno in ničvredno. V njegovem življenju in v njegovih »Fiorettih« je zrak čist, pred njim leži svet, ki je sladek od zrduha in vonja cvetlice in želišč, in gorak od diha dozorevaajočega žita. Sonce je tam, ki se smeje. Čebelice brenčijo vse ljubo dolgo poletje in škrjančki zvrzole, da človek zasanja pri belem dnevu. Vse svet ni nič drugega kot nedolžen vrisk za stvarnika, ki se je izvil iz ljubezni, objemajoče vse, kar je vidnega.

Kot roža je vse, ki raste sama od sebe in jo človek začudeno pogleda; a to življenje in srce je le zrcalo in odsev nekega drugega sveta; lepota mu je odsev božji; in ob tem odsevu je našlo njegovo srce zadostitev in svoje veselje. Cvetice, ptičke in vse zvezde so mu bile sestre, in bil je bogat kot nevesta pred svojim bogatim ženinom.

Poln je bil božjega; v vsem je gledal Boga. In Boga je bil tako poln, da mu je bilo vse čisto; da je poljubil gobavega, da se je nasmešnil bolečini in spremenil ponižanja v notranjo poveličanje.

In videl je Boga samega na zemlji iz obličja v obličje.

Tako je šel skozi svet, nevede izpolnjujoč čudežno besedo, ki jo je bil izgovoril na gori oni, ki mu je sledil: Blagor čistim v srcu, zakaj ti bodo Boga gledali.

V vsem tem je bilo nekaj novega, in to novo se mora tudi v nas obuditi, v nas, ki iščemo novega, globokega, pristnega življenja.

Proslava Frančiškove 700-letnice v Assisih.

Glavne slavnosti fračiškanskega jubileja v Ameriki so določene na čas od 1. avgusta do 4. oktobra. Opolnoči od 31. julija na 1. avgust je oznanilo slovesno zvonjenje v vseh cerkvah začetek jubileja. V katedrali sv. Rufina, v kateri je bil sv. Frančišek krščen, se je vršila slovesna polnočnica, ki jo je daroval kardinal De Lai. Pri službi božji je odlični pevski zbor pel himno, ki jo je zložil assiški župan. Nato se je po sijajno razsvetljenih mestnih ulicah razvila velika eharistična procesija v Frančiškovo baziliko. Zvečer je šla procesija v porcijunkulsko cerkev. Nadaljnje slovesnosti bodo dne 14. avgusta, na praznik mestnega patrona Rufina, in dne 12. avgusta, na god sv. Klare. Prvo nedeljo v septembru bodo praznovali spomin, ko se je bolni Frančišek vrnil v Assise. Druga nedelja bo veljala proslavi nesmrtnih solčnih pesmi, pozdrava »sestri smrti«. Tretjo nedeljo bodo obhajali spomin na prejetje znamenj Kristusovih ran, četrto nedeljo pa prevoz svetnika iz mesta v njegovo ljubljeno porcijunkulo in njegov blagoslov rojstnemu mestu na tem potu. Po predidoci tridnevnic v porcijunkuli bo dne 3. ok-

tobra, na dan svetnikove smrti, frančiškanski protektor, kardinal Bonzano, opravil istotam pontifikalno sv. mašo, zvečer pa, ob uri, ko je Frančišek umrl, »Transitus S. Francisci«. Srebrne trombe mesta Florence bodo po solnčnem zehodu naznanile svetnikovo smrt na vse štiri strani sveta in vsi zvonovi v mestu in okolici bodo zazvonili Ave. Slovesnosti v porcijunkulski baziliki, ki velja svetnikovi smrti, sledita dve tridnevnic v mestu Assisi, ki sta posvečeni pogrebu in poveličanju svetnika po njegovi smrti. Pogrebna tridnevnic se opravi v cerkvi sv. Klare, kjer je bil svetnikov prvi grob, tridnevnic poveličanja pa v baziliki sv. Frančiška, ki jo je zgradil nad svetnikovim končnim grobom papež Gregor IX. Sedanji italijanski fašistovski režim je od svoje strani odredil velike prireditve v proslavo Frančiškove 700letnice. Tu se pa proslavlja Frančišek v prvi vrsti kot italijanski narodni heroj in imajo tudi prireditve več ali manj posvetni značaj. Sv. oče je v posebnem pismu na predsednika Kat. akcije nasproti tem prireditvam odločno zavzel stališče.

Zahvale

Ljubljansko orlovsko okrožje se pristočno zahvaljuje vsem, ki so na kakeršenkoli način pripomogli, da se je orlovski dan v Smartnem pri Litiji tako lepo izvršil. Zahvaljujemo se v prvi vrsti g. dekanu Riharju za cerkveno opravilo ter za prepustitev travnika; dalje g. misijonarju Tumpeju za govor na taboru, potem g. Lebingerju, županu litijske občine za pozdrav na kolodvoru, in zastopniku župana občine Smartno za pozdrav na taboru. Zahvaljujemo se vsem darovalcem lesa in mlajev, dalje vsem, ki so pripomogli k tako bogatemu ribolovu in vsem pridnim rokam, ki so pripravile telovadišče. Vsem iskrena hvala! Bog živi!
Ljubljansko orlovsko okrožje.

Polzvedovanja

Izgubil se je v Kranju v nedeljo na kolodvorskem peronu deški suknišč modre barve. Najditelja prosim, da ga pošlje proti odškodnini in povrnitvi stroškov na naslov: Stefan Lipovšek, Cerkvena ulica 11, Ljubljana.

Izgubila se je zlata starinska igla z biserom in safirjem od Resljeve ceste, Komenskega ulica, Kolodvorska ulica, Sv. Petra cesta do tvrde F. Urbanc. Prosi se najditelja, da odda isto proti nagradi pri policijskem ravateljstvu.

Našla se je v nedeljo popoldne na poti proti Dev. M. Polje srebrna verižica z obeskom. Naslov najditelja se poizve v upravi.

Izgubila se je minulo nedeljo predpoldne v Kranju doza za cigarete (Tula), ki ima na pokrovu v levem vogalu zgoraj vgravirano ime Ivan Verbič. Najditelj naj jo odda proti dobri nagradi ali v lekarni v Kranju ali pri finančni delegaciji.

Drobtine.

V nekem kraju na Angleškem je bila ubita mlada deklica, ko je skozi špranjo gledal v cirkus. Tri uslužbenice so zaprl.

V Cambridgu v Ameriki je umrla 77 let stara gospodična, katera je 1. sept. 1878 v Bostonu stopila v službo kot telefonistka in bila tako prva telefonistinja ne le v Bostonu, ampak na celem svetu.

Ameriški oficirji izstopajo letos iz armade, kot še nikoli. 98 jih je izstopilo v treh mesecih, in sicer raznih šarž, od poročnika do polkovnika. Vstopajo pa ali v privatne službe, ali pa sami odvarjajo trgovine.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 3. avgusta 1926. Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Veter in bratna v m	Oblak-nost 0-10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v mm do 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	766.4	13.4	90	E 1	10		novprečni barometer višji ko včeraj za 1.0 mm
	8	765.2	13.7	92	W 1	10		
	14	763.1	22.1	42	E 1	5		
	21	763.8	18.3	61	SE 3	5		
Maribor		764.5	16.0	70	NE 3	7	dež	5.0
Zagreb		764.9	16.0	92	W 4	0	dež	8.0
Belgrad	8	762.6	16.0	78	NW 3	3		
Sarajevo		764.0	15.0	73	mirno	2		
Skoplje		762.6	20.0	66	E 1	3		
Dubrovnik		763.2	24.0	45	mirno	0		
Praga	7				mirno			

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajsko vremensko poročilo za sredo 4. t. m.: V severnih alpskih deželah je pričakovati toplejšega vremena z nevihtami. Tudi v južnih predelih se temperatura zviša in je mestoma pričakovati neviht.

št. 20039/1926.

ref. IX.

RAZPIS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

tesarskih, krovskih in kleparskih del

za zgradbo nove stanovanjske hiše na Ahacljevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe od srede dne 4. avgusta t. l. dalje v mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ulica št. 1.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 11. avgusta t. l. do 11. ure dopoldne pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 3. avgusta 1926.

Gospodarstvo

Rob. Košar.

Vinska kriza v mariborski oblasti.

Naše vinogradništvo v mariborski oblasti se je že davno pred vojno usmerilo na pridelovanje kvalitetnih vin. Po invaziji filoksera pa se je v novih nasadih na ameriški podlagi še poglobil ta princip. Široko zaledje nevinorodnih krajev v stari državi ter urejene gospodarske in valutne razmere so pripomogle k dobremu razpečevanju teh pridelkov. Vinogradniki so z veseljem sadili nove gorice, popravljali preše, ter zidali viničarije in gospodarska poslopja. Trta jim je postala nekaj simbol stalnega vira dohodkov.

Svetovna vojna pa je temeljito spremenila ta položaj. Široko zaledje in stare trge je objela nova politična jednota, domači trg pa ne sprejema v povoljni meri naša kvalitetna vina. Nastala je vinska kriza tudi v mariborski oblasti. Država nam gmotno ne more pomagati tako, da bi na primer s podporami izravnala primanjkljaj, ki je nastal vsled vinske krize. Bodimo zadovoljni, ako podpre naše trpeče vinogradništvo z dolgoročnimi posojili po znižanih obrestih in z dobrimi zakoni, ako odpravi visoke carine za vinogradniške potreščine, ter zniža prevozne tarife in ukine ali vsaj omili razne novodobne škane. Domači vinski trgovci, ki istotako trpijo pod novimi razmerami, nam za sedaj tudi ne bodo mogli izdatneje pomagati, če ravno bi hoteli. Razen tega ležijo vse velike, merodajne vinske trgovine izven naših mej, ter se pečajo bolj z kvantitativno nego kvalitativno vinsko trgovino. Domači konzumenti naših vin še žalibog tudi nimajo one discipline, da bi zahtevali od svojih krčmarjev pristna domača vina. Navadno se uvažajo v Slovenijo najcenejša vina, ki se požlahnujejo z najcenejšim domačim produktom. V cenah med pristnim, dobrim domačim blagom in to mešanico je potem kvečjemu dinar razločka pri četrtinki.

Stari odjemalci Nemške Avstrije imajo vsled nove trgovske pogodbe sicer ugodnost, da smejo uvoziti 80.000 hl slovenskega vina in mošta po znižani carini, vendar pa vidimo, da se je uvozila komaj dvajsetinka te količine. Tudi od te strani ni rešitve v sedanjih razmerah. Ali nas bo uničila druga filoksera, ki je prišla nad naše vinograde v obliki vinske krize?

Prve smo se rešili z državno pomočjo v obliki brezobrestnih posojil. Zastaviti pa smo morali vse fizične, moralne in gmotne sile, da smo obnovili upuščene vinograde. Sedanja generacija še dobro pomni te težke čase. Naši idealni vinogradniki so takrat pokazali svojo moč. Vse so žrtvovali rekonstrukciji, v nadi na lepšo bodočnost.

Težišče takratnega stremljenja je ležalo v obnovi vinogradov. Produkcija vina se je forsirala in danes smo dosegli ta cilj. Vsled preobrata pa smo trčili na nove zapreke. Sedaj imamo nove nasade, mnogo izkušen in polne kleti zlahnega vina, toda — kupcev nam primanjkuje. Te filoksera pa se bomo rešili samo s tem, da bomo temeljito revidirali naše dosedanje hotenje in stremljenje ter krenili z isto železno energijo in požrtvovalnostjo na nova pota in se prilagodili novim razmeram.

Težišče našega bodočega stremljenja ne leži več v vprašanju pridelovanja, ampak v vprašanju prodaje naših kvalitetnih vin, kajti naša izvrstna, celo svetovno znana vina, se vsled novih razmer ne uveljavljajo niti na do-

mačem niti na tujem vinskem trgu tako, kakor bi zaslužila. Saj stojimo glede kvalitete na vinskem trgu skoraj brez konkurence, toda iskati in najti moramo pota, da to s trudom in znojem pridelano kvaliteto tudi prodamo.

Zato mislim, da bi se moralo naše bodoče stremljenje osredotočiti na sledeče vprašanje: Kako organizirati naš kvalitetni vinski pridelek, da pride do veljave na domačem in na avstrijskem vinskem trgu, in koliko naj pripomore k temu država in kaj lahko storimo iz lastne moči.

Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov v Savinjski dolini in njeni okolici. Zalec, dne 3. avg. 1926. Dasi je deževje skoro prenehalo, dasi so noči še hladne in je zjutraj navadno megleno, vendar se hoče vreme počasi spreobrniti na boljše. Vsled tega je tudi rastlina v razvoju nekoliko napredovala. Golding hmelj, ki je bogato obdan s cvetnimi priveski, prehaja v koule. Po peronospori napaden pozni hmelj ima le redke cvetne nastavke. Stanovitno prav lepo poletno vreme bi zelo prišlo in bi pospeševalo razvoj in zorenje kobul. Hmeljski nasadi so prosti živalskih škodljivcev. Vedno se še povprašuje po hmelju potom predprodaje, vendar brezuspešno, ker hmeljariji vobče ne marajo za takšno kupčijo. — Društveno vodstvo.

Nova velika tekstilna tovarna v Jugoslaviji. Kakor poročajo listi, namerava znana tekstilna tovarna Choral iz Soča v kratkem prenesti svoj obrat v Jugoslavijo. V Belgradu, Zagrebu ali v Velikem Bečkereku namerava zgraditi moderna tvorniška poslopja, kamor hoče prenesti tudi vse stroje in aparate.

Uvozne in izvozne omejitve v Avstriji. Avstrija je s sprejetjem nove carinske tarife odpravila vse uvozne prepovedi in večino izvoznih prepovedi. Le za nekaj vrst blaga ostanejo še nadalje v veljavi izvozne omejitve. Žetev na Ogrskem. Uradno se cenijo letošnja žetev pšenice na 18,6 milij. meterskih stotov (lant 19,5), žetev rži pa na 7,3 milij. met. stotov (lant 8,3).

Zunanje posojilo Bolgarije. Na septemborskem zborovanju Društva narodov bodo določeni končni pogoji, pod katerimi prejme Bolgarija posojilo v znesku 2.25 milijonov angl. funtov. Na račun tega posojila je že prejela 400.000 angleških funtov.

Naš izvoz v Češkoslovaško narašča. V juniju smo izvozili v Češkoslovaško blaga za 64 milijonov Kč napram 28 milijonov Kč v juniju lanskega leta. V prvem polletju smo izvozili v Češkoslovaško za 225 milijonov Kč, kar predstavlja 4,82% celokupnega češkoslovaškega uvoza (napram 1,98 odst. v letu 1925).

Velika aktivnost poljske trgovske bilance v juniju. V juniju je znašal izvoz 102,9 milijonov zlatov, uvoz pa 63,5 milijonov zlatov. Sindikat producentov evri. Francoski, belgijski in nemški producenti evri so se združili v sindikat. Tozadevna pogodba je bila podpisana 7. julija t. l.

Naraščanje italijanske trgovske mornarice. Od 1. julija 1922 do konca 1925 je narasla italijanska trgovska mornarica od 2.865.890 bruto ton na 2.901.078 bruto ton. V gradnji novih trgovskih ladij je Italija letos prehitela celo Nemčijo. Dne 1. maja se je nahajalo v gradnji 298.590 bruto ton, tako da zavzema Italija letos v gradnji novih ladij drugo mesto na svetu.

Radio-razstava. Od 4. do 13. septembra letos se vrši na prostoru Ljubljanske velesejma velika pokrajinska razstava, katere posebni oddelek tvori pregledna Radio-razstava. To razstavo aranžira Radio-klub v Ljubljani, ki se bo potrudil za strokovno izvedbo. Uprava velesejma je namenila prepustiti vsem tvrdkam radiobranže posebni prostor po najnižji ceni na razpolago. V poštev pridejo radio-aparati, sestavni deli in potreščine. Ker je zanimanje veliko in prostor omejen, se naproša vse zainteresente, da se z obratno pošto najkasneje pa do 5. avgusta prijavijo in navedejo kaj nameravajo razstaviti in koliko prostora potrebujejo. V večernih urah bo dana možnost aparate praktično demonstrirati interesentom.

Dobave. Ravnateljstvo državnega rudnika v Velenju sprejema do 5. avgusta t. l. ponudbe za dobavo enega vagona portlandcimenta. — Ekonomski oddelek ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. avgusta t. l. ponudbe za

dobavo železne pločevine, verig in parketnih desic, do 13. avgusta t. l. za dobavo instrumentov za preizkušnjo lokomotivov. Pogoji so na vpogled pri imenovanem oddelku ob delavnikih od 10. do 12. ure. — Dne 12. avgusta t. l. se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave bele kovine. — Do 12. avgusta t. l. sprejema: ravnateljstvo državnega rudnika v Velenju ponudbe za dobavo 2 vagonov krajnikov; ravnateljstvo državnega rudnika v Ljubljani za dobavo specialne stenske ure za električno centralo ter za dobavo delov stranišč in svinčenih cevi; ravnateljstvo državnega rudnika v Kakanju za dobavo jermenic. — Do 14. avgusta t. l. sprejema ravnateljstvo državnega rudnika v Kakanju ponudbe za dobavo impregmiranih drogov, do 16. avgusta t. l. pa za dobavo mila, kave, riža in svinjske masti. — Dne 18. avgusta t. l. se vrši v oddelku za mornarico v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave platna, vrvice, voska itd. Predmetni oglasi so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Borza

Dne 3. avgusta 1926.

DENAR.

Curih, Belgrad 9.115 (9), Budimpešta 72.80 (72.80), Berlin 123.02 (123.025), Italija 16.725 (16.825), London 25.125 (25.1275), Newyork 516.87 (516.87), Pariz 13.65 (13.15), Praga 15.80 (15.80), Dunaj 73.1875 (73.10), Madrid 79.80 (79.80), Amsterdam 207.875 (207.65), Bruselj 13.90 (13.50), Oslo 113.80 (113.20), Stockholm 138.925 (138.36), Kopenhagen 137.08 (137.05).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.44—48, Kodanj 187.30—70, London 34.32—42, Milan 22.88—98, Newyork 705.55—708.05, Pariz 18.72—82, Varšava 77.50—78. Valute: dolarji 707.25, francoski frank 19.12, lira 23.52, dinar 12.43, češkoslovaška krona 20.88.

Praga. Devize: Lira 109.30, Zagreb 59.58, Pariz 89.30, London 163.925, Newyork 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 72—73, vojna odškodnina 290—290, zaklj. 290, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—195, Ljublj. kreditna 175—195, Merkantilna 90—90, zaključek 90, Praštediona 867—873, Slavenska 50 den. Kred. zavod 165—175, Strojne 110 bl., Vevče 102 den., Stavbna 55—65, Sešir 103 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 73—73.50, vojna odškodnina 290—293, sept. 292—292.50, Hrv. esk. 100—100.50, Kred. 102—104, Hipobanka 55—56, Jugobanka 92—92.50, Praštediona 870—872.50, Lj. kreditna 175 den., Slavenska 50—52.50, Eksploatacija 10—15, Sečerana 265—270, Nihag 16 den., Gutmann 195—200, Slavex 112—115, Slavonija 31.5—32, Trbovlje 340—345, Vevče 105 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 348.000, Živno 696.000, Alpine 292.500, Greifitz 107.000, Kranjska industrijska 322.000, Trbovlje 426.000, Hrv. esk. 147.000, Leykam 118.000, Gutmann 245.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami 5-6 od 4 m naprej, 5-7 5-6 m, 6-8 4-10 m, 7-9 5-11 m, feo meja 2 vag. 268—268, zaklj. 268, hrastovi plohi, neobrobjeni, od 90, 110, 130 mm, večina 90 mm, od 2.50 do 3.50 m, I., II., blago suho, zimska produkcija, feo vag. meja 1050 bl., trami merkantilni, 8-10 od 4-11 m, feo vag. meja 250—300, trami merkantilni, 5-6 od 6, 7, 8 m, 6-7, 7-8, samo po 7 m, feo vag. meja 250—300, hlodi smrekovi, jelovi, od 25 cm prem. naprej, 4 m, I., II., feo vag. nakladalna post. Stajersko 220 bl., bukovi hlodi, od 80 cm prem. naprej, od 2 m naprej, feo vag. nakladalna post. Stajersko 250 bl. — Glin a: Glina, suha kot prah, v sodih: »A«, bela glina trikrat zmlata 110 bl., »B«, zelena glina trikrat zmlata 100 bl., »C«, svetlozelena glina, trikrat zmlata 100 bl., vse za 100 kg, nettotežina, feo post. Laze, v sodih 250 kg, brez ambalaže, sodi po 65 Din za komad. — Žito in poljski pridelki: Pšenica nova, za vguš, feo naklad. post. 270 bl., koruza, par. sl. post. 230 bl., koruza, feo vagi naklada. postaja 177.50 bl., otrobi srednji, feo slov. post. 155 bl., oves novi, feo naklad. post. 150 bl., fižol beli novi, feo v. g. naklad. post. 200 bl., laneno seme, feo slav. naklad. post. 380 den., laneno seme, feo Bjelovar Podravina 370 den.

Orel

Ljubljansko orlovsko okrožje poziva vse odseke in krožke, da takoj prijavijo številno kosil, ki jih rabijo za mladinski dan. Cena v okrožnici. Le tistim moremo preskrbeti kosila, ki narode do 8. avgusta. Predelajte dobro okrožnico »Mladinski dan«.

OSKRBNIKA (zakupnika)

za planinsko kočo, restavracijo in posestvo »Mariborska koč« na Pohorju sprejme s 1. oktobrom 1926 Podružnica SPD Maribor. — Prošnje do 20. avgusta 1926 na Mariborsko podružnico SPD, Maribor. — Podrobne informacije pri podružnici.

Inteligenten pisarniški

URADNIK

majših let, z dobro trgovsko naobrazbo, ki je popolnoma vešč slovenske in nemške korespondence, SE IŠČE za večje industrijsko podjetje. — Lastnorodne ponudbe s prepisi pričeval naj se naslove na »INTERREKLAM«, d. d. Zagreb, Strassmayerova ulica šte. 6 — pod štiro: »DAUERSTELLUNG 202 28—7«.

Palača Okrožnega urada za zavarovanje delavcev

Miklošičeva cesta št. 20.

MODERNE HIGIJSKO UREJENE

kadne in pršne kopeli

odprte za moške in ženske, izvemši ponedeljek, vsak delavnik od 8. do pol 19. ure, ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure.

KADNA KOPEL s perilom in milom 12 Din, blok za 10 kopeli 100 Din. — PRŠNA KOPEL s perilom in milom 6 Din, blok za 10 kopeli 50 Din. — PRŠNE KOPELI za zavarovane člane urada s perilom in milom 3 Din.

Lipski velesejem

največji velesejem sveta

11.000 razstavljalcev iz 21 dežel
160.000 kupcev iz 44 dežel

Jesen 1926:

29. avgusta do 4. septembra

Tudi za Vas je obisk velikega pomena:

Podrobna pojasnila daje:

Častno zastopstvo
STEGU IN DRUGI
Ljubljana, Gledališka ul. 8

Preselitev.

Vljudno naznanjam svojim cenj. odjemalcem, da sem se preselil iz Smetanove v Gledališko ul. 10 ter se najtopleje priporočam za obilen obisk. Z odličnim spoštovanjem

STANISLAV VIDOVIČ, krojač.

Sven Elvestad:

Železni voz.

Roman.

»K županu,« je dejal nekdo. »Pelje se k županu, ki stanuje na tej strani.«

Komaj pet minut pozneje se je peljala spet mimo v nasprotni smeri. Tokrat je sedel poleg nje na vozu župan, v rokah je imela bič, in s konja se je cedil znoj. Ženske so menile, da hoče videti mrljica. Nihče namreč ni mogel priti v peščarno, ne da bi bil župan poleg; zato je šla ponj. Vrnila se je bila zelo hitro in morala ga je vzeti, rekel bi, s silo iz pl-sarne, kakor bi šlo za življenje in smrt. Tako je gonila tudi konja. Še dolgo potem, ko je voz že zginil med goščavo drevja, smo slišali, kako so na cesti škripala kolesa.

Dočim sem poslušal ta šum, ki se je v gozdu pomalem dušil in zamiral, mi je prišel na misel spet dogodek iz prošle noči, namreč moj sestanek z ribičem. Spomnil sem se, da je tudi on prišel z vresi in dalje kako so se oglašala kolesa zelo oddaljenega voza. Toda stoj, o čem je vendar že govoril? O železnem vozu! Spet sem videl ribiča, kako je stal čokat in zajeten v temi pred menoj in kako je zmajal na moje vprašanje z glavou: »Čegav je železni voz?« »Da čegav je?« je bil odgovor.

Na večer je prišlo v hotel mnogo ljudi iz okofice. Hoteli so kaj več zvedeti o strahotnem dogodku. Pri tem so govorili pridušeno in oprezno, prav kakor bi bili pri pogrebu. Spraševali so služničad in gospodinjno, nekateri so se upali tudi h gostom; uvodoma so na dolgo in široko govorili o žetvl in vremenu in prehajali na to na dogodek sam. Vsi so že bili v peščarni in na mestu umora.

Trgovec s kmetskimi pridelki in poljedelskim orodjem je vedel povedati, da je bila gospodična

Hilda v koči in je pogledala truplo, nato pa da se je hitro odpeljala. Jokala baje ni, toda bila je strašno bleda, smrtno bleda in vsa otrpla v obraz. Pozornost je vzbujala, da nihče izmed ljudi ni kaj določnega izpregovoril o vzroku zločina ali o mrličevi osebi. Toda iz slučajnih pripomb in iz njihovih obrazov se je dalo sklepati, da so imeli o tem svoje misli. Govorili so o vresi. Čudna stvar ta vres, kjer, so se baje dogodile že marsikatero reči, toda očitno je imel tudi stari plemiški dvorec svojo skrivnost, za katero so ljudje sicer vedeli, a o njej le neradi govorili.

Bil je lep, tih večer. Sedeli smo na verandi in nismo nehali vedno znova in znova govoriti semintja o isti neizbežni snovi, pri čemer se je polasčala žensk tem večja groza, čimbolj se je mračilo. Niti za trenutek nas ni zapustil občutek o nečem neverjetnem, nepojmljivem, kajti nasprotje je bilo prevellko: Zunaj na vresi je prežala temna groza, in tu smo ob tem prijaznem in mirnem večeru sedeli maloštevilni letoviščarji. Prisluškovali smo veslajem na morju in korakom na cesti. Ptiči so rahlo gostoleli okrog nas, od smotk se je vil naravnost v zrak temnomoder dim. Ko so nam začele mušice le preveč nagajati, smo se umaknili v salon. Ženske so bile zaspane, niso se pa mogle odločiti, da bi se podale k počitku; očitno so se bale pred samoto.

Nenadoma čujem, da me kliče nekdo po imenu. Klic prihaja od zunaj z verande, glas, ki ga nisem še nikdar slišal, kolikor se morem spomniti.

»Nekdo Vas kliče,« je dejal medicinec.
»Da tudi jaz slišim.«
Hitro vstanem, grem proti durim in jih odprem. Toda tam ni žive duše, samo prazni pleteni stoli in miza; na mizi stoji dvoje slatinskih steklenic in nekaj praznih kozarcev. Za trenutek sem ves prese-nečen, nato pa slišim zopet svoje ime in sedaj zagledam spodaj pod verando rumen slamniki. Stopim

malo naprej. slamniki zgine, in sivolasa glava se pokaže ob utični mreži. Sinočnji ribič je, ki stoji tam doli in me pozdravlja.

Sklonem se preko naslona in začutim se čudovito, nerazumljivo olajšanega, ko mu pravim:

»A tako, Vi ste. Ljubo mi je, da Vas spet vidim. Sinoči sva govorila kaj ne?«

»Ves dan sem bil na delu,« je odgovoril mož, »sicer bi bil že davno prišel.«

»In česa želite?«

Mož mi pomežikne s svojim ivodenimi, slabotnimi očmi.

»Mar ni čudno, da se je to zgodilo?« je vprašal.

»Menite umor?«

»Da; slišal sem, da je bil baje gozdar sinoči ubit.«

»Da, to je seveda res.«

»Ob enajstih?«

»To ni tako povsem gotovo, ob polenajstih je bil še živ; takrat sem ga videl zadnjikrat.«

»Da, mar ni to nekaj čudnega, mar ni to nekaj čudneg... je mrmral mož. »Saj ste tudi vi slišali?«

»Kaj naj bi slišal.«

»Železni voz.« Saj sva obstala oba in prisluškovala, železni voz je drdral nekje v veliki daljavi. Nenavaden občutek se mi je začel porajati v prsih.

»Ali ste bili prišli z vresi?« sem vprašal moža.
»Da,« je odvrnil, »šel sem ob enajstih mimo peščarne.
»Ali ste kaj slišali?«
»Ničesar drugega ko železni voz.«
»Nobenega krika?«
»Ne.«
»Počakajte,« sem dejal, »tako se vrnem.« Hitro grem po svoj klobuk in neizogibno palico s slonokoščeno glavico.
Nato sem šel ven na vot in pomignil možu.

Priloga o LUDSKO KNJAZOVIC (jugoslovanska knjigarna v Ljubljani): 19. sv. J. O. Curwood, Kazan, voljeh pes. Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din. — 20. sv. Ed. About, Kralj čona, 18 Din, vezan 30 Din. — 21. sv. H. R. Hačard, Jutranja zveča. 30 Din, vez. 40 Din. — 22. sv. Otroka kaplana Granla. Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predelimi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 548, 805, 806

UPOKOJENEC

brezrednih let išče službo vratarja ali kaj slinena. Naslov v upr. pod št. 5239.

Učenca

za pekovsko obrt sprejme z vso oskrbo JOSIP LIKEB, pek mojster, št. Jurij ob Taboru. 5257

AVTO

štirisedežen, dobro ohranjen, kupim. - Poudarje z navedbo kakovosti, znamke in cene na pravo Slovenec pod šifro: »AVTO«.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
Černas, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica šte. 3

Večji zajčji HLEV

pripraven, kupi Jančigaj, Ljubljana 7. 5151

Cenj. občinstvo se obvešča, da se je tvrdka

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarenja blaga kemično sušenje in vsakovrstno barvanje oblek
ANTON BOC, Ljubljana
Selenburgova ul. 6. I, Giljence-Viz 48

Šagrin in Škrbec - Bartol

preselila iz Kralja Petra
tr. 3. na Miklošičevo c. 6

ZOBOZDRAVNIK

dr. Rodoschegg

NE ORDINIRA

od 5. do konca avgusta.

Knjigovodkinja

s prakso se sprejme. Poudarje z označbo dosedanjega službovanja pošljite na: »ALOMA Company«, Ljubljana.

Vabilo na izredni občni zbor

L. sloven. tovarne mineralnih voda, sodavice in brezalkoholnih pijač, reg. zadruga z om. poroštvom v Ljubljani, kateri se vrši v petek 13. avgusta t. l. ob 3 pop. v gostilni prostorih g. F. Kavčiča, Privoz št. 4. - Dnevni red: 1. Posvetovanje o nadaljnji oddaji parcele. 2. Raznosterosti. - K obilni udeležbi vabi načelstvo

Visokoprtil. hiša

v Rožni dolini je pod zelo ugodnimi pogoji naproditi. Naslov v upravi: št. 5184.

MIVKO

najčistejšo - savsko,

franko vagon Sava - v celih vagonih, kub. meter 50 Din. - Dopise na

Kmetijsko društvo
Čatež, p. Vel. Loka.

»Posredovalec«

Sv. Petra cesta št. 18
v novem lokalu

išče za svoje kupce več vil, stanovanjskih in trgovskih hiš ter kmečkih posestev. - Prodajalci, prijavljajte prodajo le v naši pisarni, popolnoma brezplačno. Provižija le, če kupi naš kupec.

DIVJE ČESNJE,

cele ali koščice, kupimo. »FRUCTUS«, Ljubljana, Krekov trg št. 10.

Žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 4929

BRIVNICO

peccni prodam. - Doplese upravi lista pod šte. 5271.

Čevlj. cylinder stroj

skoraj nov, se prod. - Naslov v upravi pod št. 5256.

Štampilje

S. PETAN, Maribor.
Nasproti glav. kolodvora.

Naznanjam, da sam otvoril na sv. Petra c. 27. poleg hot. »Tratnik« inajni zobni atelje.

Konc. zobotehnik
Josip Kovač

VAJENEC

primer. Sol. izobrazbo, se takoj sprejme v trgovini z meš. blagom. - Naslov v upravi lista pod šte. 5234.

Inserirajte
v
'Slovincu'!

Kopalne hlače,

otroške majce, mrežaste, modne srajce, kravate, nogavice v raznih barvah, dokolenice, palice, nahrbtnike, čipke, dišeče mlo, potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. Najnižje cene!

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
OB VODI! BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, skrbni oče, stari oče, brat in stric, gospod

FRANC MURI

veleposestnik, bivši deželni poslanec, 40 let župan občine Jezersko, občinski svetovalec i. t. d.

danes dne 31. julija ob 11. uri po dolgi mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega blagopokojnika se položi v torek ob 10. uri v lastni grob k večnemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Jezersko, dne 31. julija 1926.

Globoko žalujoče rodbine MURI-OFFNER.